

**Informacja o działalności
Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego
w Krakowie
w 2007 r.**

Kraków, styczeń 2008 r.

Spis treści

A. Działalność pozaorzecznicza sądu.....	5
I. Szkolenia	5
II. Narady	7
III. Doskonalenie zawodowe sędziów.....	9
IV. Administracja	9
B. Działalność orzecznicza sądu	11
II. Postępowanie mediacyjne	16
III. Postępowanie uproszczone	16
IV. Prawo pomocy	17
V. Uchybienia w działalności organów administracji publicznej	19
VI. Wybrane problemy orzecznicze.....	20
Wydział I.....	20
Wydział II.....	41
Wydział III.....	67

Informacja o działalności
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie
w 2007 r.

W 2007 roku zakres właściwości miejscowej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie określony był przepisami § 1 pkt 5 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości /Dz. U. 72 poz. 652/ w brzmieniu nadanym Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 sierpnia 2004 r. /DZ.U. 187 poz. 1927/, oraz art. 13 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi /Dz. U. nr 153 poz. 1270 z późn. zm./.

Zgodnie z tymi regulacjami WSA w Krakowie rozpatrywał sprawy z zakresu działania organów administracji publicznej mających siedzibę na obszarze województwa małopolskiego.

Sąd w Krakowie – stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie przekazania rozpoznawania innym wojewódzkim sądom administracyjnym niektórych spraw z zakresu działania Kierownika Urzędu Do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych /Dz. U. 72 poz. 653/ rozpatrywał również sprawy dotyczące działania tego organu, a wszczynane przez osoby zamieszkałe na terenie województwa małopolskiego.

Pod koniec 2007 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie pracowało 35 sędziów /35 etatów/, oraz 6 asesorów /6 etatów/. Uległa zatem zwiększeniu obsada sędziowska w porównaniu z poprzednim okresem. Na koniec 2006 r. zatrudnionych bowiem było 33 sędziów /32,75 etatu/ i 6 asesorów.

Wzrosła także ilość zatrudnionych w sądzie urzędników i innych pracowników. Z końcem 2006 r. w grupie tej obsadzone było 72,75 etatów, zaś na koniec 2007 r. stan zatrudnienia zwiększył się do 95 etatów.

W 2007 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie przeszkolił w ramach praktyk 49 aplikantów adwokackich i 73 aplikantów radcowskich.

Sędziowie Izabela Dobosz, Wiesław Kisiel, Elżbieta Kremer, Jan Zimmermann, Dorota Dąbek, Mariusz Kotulski, Wojciech Jakimowicz, oraz asesor Kazimierz Bandarzewski są jednocześnie pracownikami naukowo - dydaktycznymi wyższych uczelni w Krakowie. Pozostali sędziowie orzekający w sądzie poza działalnością orzeczniczą zaangażowani byli m.in. w szkolenie aplikantów sądowych, adwokackich i prokuratorskich oraz pracowników administracji rządowej i samorządowej.

A. Działalność pozaorzecznicza sądu.

I. Szkolenia

Działalność Sądu w 2007 r. skoncentrowana była na orzecznictwie, w dążeniu do szybkiej redukcji pozostałych jeszcze zaległości.

W ubiegłym roku Wojewódzki Sąd Administracyjny nie organizował własnych szkoleń. Sędziowie i pracownicy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez inne Sądy i instytucje. I tak:

1. W konferencji, która odbyła się w dniach 21-23 maja 2007 r. w Jaworzu uczestniczyli sędziowie: Joanna Tuszyńska, Anna Szkodzińska, Mariusz Kotulski, Tadeusz Wołek, Dorota Dąbek, Piotr Lechowski, Grażyna Danielec, Aldona Gąsecka-Duda, Renata Czeluśniak, Wojciech Jakimowicz.

Tematyka konferencji obejmowała zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym, budownictwem, ochroną środowiska, zabezpieczeniem społecznym oraz postępowaniem przed sądami administracyjnymi.

2. Podczas konferencji szkoleniowej odbywającej się w Podklasztorzu w dniach 9 -11 maja poruszane były zagadnienia dotyczące etyki zawodowej sędziego, głębokości orzekania przez sądy administracyjne, obniżenia podatku należnego o podatek naliczony na tle orzecznictwa sądownoadministracyjnego oraz organizacji społecznych. W konferencji uczestniczyli s. Stanisław Grzeszek oraz s. Urszula Zięba.

3. W dniach 28-31 maja 2007 r. w konferencji szkoleniowej w Sterdyni, której tematem była ocena orzecznictwa Izby Finansowej oraz omówienie problemów postępowania międzyinstancyjnego uczestniczyli sędziowie Anna Znamiec i Ewa Michna.

4. W konferencji w Sterdyni /w dniach 27-29 czerwca 2007 r./ na temat dostępu do informacji publicznej oraz problematyki skarg i wniosków uczestniczyli sędziowie Anna Szkodzińska i Aldona Gąsecka-Duda.

5. W szkoleniu na temat długu celnego, decyzji celno-podatkowej oraz ordynacji podatkowej, które odbyło się w Konstancinie-Jeziornie, w dniach 27-29 czerwca 2007 r. uczestniczyli sędziowie Krystyna Kutzner i Tadeusz Wołek.

6. Problematyce prawa budowlanego, legalizacji samowoli budowlanej, przychodów, kosztów uzyskania przychodu oraz zagadnień związanych z samorządem terytorialnym poświęcone było szkolenie w Rytrze w dniach 12-14 września 2007r.

Uczestniczyli w nim sędziowie: Andrzej Irla, Bożenna Blitek, Beata Cieloch, Maja Chodacka, Renata Czełuśniak, Dorota Dąbek, Grażyna Danielec, Ewa Długosz-Ślusarczyk, Józef Gach, Stanisław Grzeszek, Halina Jakubiec, Elżbieta Kremer, Piotr Lechowski, Ewa Michna, Joanna Tuszyńska, Jarosław Wiśniewski, Bogusław Wolas, Tadeusz Wołek, Urszula Zięba, Anna Znamiec.

7. W dniach 20-23 października 2007 r. sędzia Anna Znamiec uczestniczyła w delegacji NSA składającej wizytę w Radzie Stanu Turcji.

8. W konferencji na temat spraw podatkowych we Wrocławiu /w dniach 5-7 listopada 2007 r./ uczestniczyli sędziowie Maria Zawadzka i Beata Cieloch.

9. W dniu 12 grudnia 2007 r. sędzia Andrzej Irla uczestniczył w Małopolskim Forum Prawników Administracji Publicznej, organizowanym przez Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie. Podczas spotkania wygłosił referat dotyczący zagadnień funkcjonowania sądów administracyjnych i postępowania przed tymi sądami.

10. W dniach 29 stycznia i 26 marca 2007 roku Dyrektor Sądu uczestniczył w szkoleniu organizowanym przez Ministerstwo Finansów, którego tematem było „Zarządzanie ryzykiem wzmacnianie efektywności służb audytu wewnętrznego”.

11. Na uwagę zasługują wizyty przedstawicieli sędziów i urzędników sądowych z sądów norweskich, które miały miejsce w dniach 23 marca i 23 kwietnia 2007 r. Goście zwiedzili budynek WSA w Krakowie-sale rozpraw, bibliotekę, gabinety sędziowskie. Podczas spotkania z sędziami WSA w Krakowie zapoznali się z modelem i funkcjonowaniem sądów administracyjnych w Polsce, przedstawili również tryb rozpatrywania spraw administracyjnych w Norwegii.

W pierwszej grupie (23 marca 2007 r.) znajdowali się sędziowie z sądów z południowej części Norwegii, głównie z sądu w Horten, drugą zaś grupę stanowili sędziowie i urzędnicy sądu miejskiego w Oslo.

II. Narady

W dniu 17 grudnia 2007 roku odbyła się narada, w której udział wzięli Prezesi Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie oraz Sędziowie Wydziałów I, II i III. Narada poświęcona była problemom związanym z utworzeniem Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach sądów administracyjnych, zgodnie z Zarządzeniem Nr 9 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007 roku, problemom stosowania przepisów regulujących postępowanie przed sądami administracyjnymi i zagadnieniom powstałym na tle bieżącego orzecznictwa sądu.

W 2007 roku w Wydziale I zorganizowano trzy narady: 15 lutego, 2 lipca i 27 listopada. Sędziowie i asesory uczestniczący w naradzie w dniu 15 lutego dyskutowali na temat pojęcia „wydania decyzji” przy przedawnieniu z art. 70 ustawy Ordynacja Podatkowa, poruszano nadto zagadnienie interpretacji nieodpłatnego świadczenia na rzecz podmiotów powiązanych, VI Dyrektywy Traktatu Unii Europejskiej, zawieszenia postępowania w przypadku ogłoszenia upadłości /art. 124 par. 1 pkt. 4 p.p.s.a./ oraz wybrane zagadnienia związane z „nową ustawą VAT”. Przedmiotem narady z dnia 2 lipca były natomiast zagadnienia związane z ustawą Podatek akcyzowy, zaś narady z dnia 27 listopada kwestie związane z wdrażaniem w tutejszym Sądzie informatycznego systemu polegającego na tworzeniu w oparciu istniejący wcześniej system Obsługi Spraw Orzekanych /OSO/, Centralnej Bazy Orzeczeń oraz Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach.

W Wydziale II w 2007 roku odbyły się łącznie dwie narady.

W dniu 30 stycznia 2007 roku odbyła się narada poświęcona problemom stosowania przepisów regulujących postępowanie przed sądami administracyjnymi, problemom powstającym na tle bieżącego orzecznictwa Wydziału oraz zagadnieniom związanym ze stosowaniem przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane.

Narada z dnia 26 listopada 2007 r. poświęcona była natomiast problemom stosowania przepisów regulujących postępowanie przed sądami administracyjnymi, problemom powstałym na tle bieżącego orzecznictwa Wydziału. Omówiona zostały również kwestie związane z obowiązkami sędziów wynikającymi z Zarządzenia nr 9 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007 roku w sprawie utworzenia Centralnej bazy orzeczeń i Informacji o Sprawach sądów administracyjnych i udostępnieniu orzeczeń przez Internet oraz Zarządzenia nr 38/2007 Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego Krakowie z dnia 26 września 2007 roku w sprawie przekazywania orzeczeń i informacji o sprawach rozpoznawanych w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie do centralnej bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach.

W Wydziale III odbyły się trzy narady poświęcone następującej tematyce:

- 20 kwietnia 2007 roku - przedstawienie wybranego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich,
- 2 lipca 2007 roku - narada poświęcona problemom występującym w sprawach w przedmiocie podatku akcyzowego oraz problemom powstającym na tle bieżącego orzecznictwa Wydziału,
- 27 listopada 2007 roku – narada poświęcona problemom powstającym na tle bieżącego orzecznictwa Wydziału.

Nadto, w każdym wydziale odbywały się narady doraźne w razie zaistnienia konieczności uzgodnienia stanowisk i zapewnienia jednolitości orzecznictwa.

III. Doskonalenie zawodowe sędziów

W 2007 roku trzech Sędziów orzekających w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie ukończyło studia podyplomowe z zakresu „Prawo Unii Europejskiej”, organizowane przez Uniwersytet Jagielloński, natomiast jeden Sędzia podjął w/w studia.

W dniach 20-23 października 2007 r. delegacja sędziów w składzie: s. B. Blitek, s. K. Daniel, s. H. Jakubiec, s. K. Kutzner, s. B. Pasternak, s. A. Znamiec przebywała z wizytą w Trybunale Praw Człowieka w Strasburgu.

IV. Administracja

W roku 2007 zakończone zostało wyposażenie i zagospodarowanie nowego budynku Sądu przy ul. Rakowickiej 10. Z dniem 1 marca 2007 r. odpowiednio zmieniony został adres Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie

W nowej siedzibie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego mieszczą się sale rozpraw, gabinety sędziowskie, sekretariaty zapewniające obsługę administracyjną pracy orzeczniczej sądu, biblioteka, czytelnia akt sądowych, sale konferencyjne, zaplecze techniczne, zaplecze socjalne dla pracowników.

Budynek zaprojektowali p. Witold Zieliński i p. Wojciech Koziół z Pracowni Projektowej Rewaloryzacji Zabytków, a projekt wnętrz wykonały panie Agnieszka Cwynar-Łaska i Marta Sporad z Autorskiej Pracowni Projektowej. Wykonawcą inwestycji było konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Rewaloryzacji Zabytków S.A. w Krakowie (lider konsorcjum) oraz Spółdzielnia BUDMET w Krakowie. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi ponad 4,6 tys. m², powierzchnia zabudowy 1676 m², a kubatura 20173 m³.

Uroczystość otwarcia nowej siedziby Sądu odbyła się w dniu 26 października 2007 r. i połączona została z naradą prezesów wojewódzkich sądów administracyjnych (26-27 października 2007 roku).

Wykonano nadto remont starego budynku przy ul. Topolowej 5. Obiekt ten nadal służy potrzebom Sądu; znajdująca się na poziomie parteru przewiązka łącząca oba budynki zapewnia dobrą komunikację między wszystkimi pomieszczeniami.

Całość stanowi funkcjonalny zespół, spełniający w pełni wymagania związane z pracą Sądu.

B. Działalność orzecznicza sądu

I. Wpływ i załatwienia spraw

W 2007 r. wpłynęło łącznie **4046** skarg na akty i inne czynności oraz skarg na bezczynność.

Podmioty wnoszące skargi:

- osoby fizyczne	- 3143
- osoby prawne	- 884
- organizacje społeczne	- 5
- prokuratorzy	- 4
- Rzecznik Praw Obywatelskich	- 1

Przedmiot skarg:

Skargi na akty i inne czynności **/3876/** dotyczyły działalności następujących organów administracji:

1201 (30,98%)	- skarg na działalność Izb Skarbowych i Inspektorów Urzędu Kontroli Skarbowej
1013 (26,13%)	- skarg na działalność terenowych organów administracji rządowej
917 (23,65%)	- skargi na działalność Samorządowych Kolegiów Odwoławczych
519 (13,39%)	- skarg na działalność Izb Celnych
31 (0,79%)	- skargi na działalność ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych organów
43 (1,10%)	- skarg na działalność innych organów

Jeśli chodzi o problematykę spraw, struktura skarg na akty i inne czynności przedstawia się następująco:

1594 (41,12%)	- podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych
367 (9,46%)	- budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa
324 (8,35%)	- sprawy zagospodarowania przestrzennego,
269 (6,94%)	- pomoc społeczna
209 (5,39%)	- obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona nad nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny
144 (3,71%)	- ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty
124 (3,19%)	- utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych
124 (3,19%)	- wywłaszczenie i zwrot nieruchomości
99 (2,55)	- inne sprawy
95 (2,45%)	- ochrona środowiska i ochrona przyrody
67 (1,72%)	- ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego
49 (1,26%)	- sprawy geodezji i kartografii
49 (1,26%)	- zatrudnienie i sprawy bezrobocia
47 (1,21%)	- gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi
46 (1,18%)	- stosunek pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy
42 (1,08%)	- sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe
34 (0,87%)	- ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne

35 (0,90%)	- gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę
30 (0,77%)	- powszechny obowiązek obrony kraju
29 (0,74%)	- oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa
28 (0,72%)	- działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych
28 (0,72 %)	-sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej
15 (0,38%)	- sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego
8 (0,20%)	- rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt
7 (0,18%)	- sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa
5 (0,12%)	- środki publiczne
4 (0,10%)	- ceny, opłaty, stawki taryfowe
2 (0,05%)	- sprawy z zakresu geologii i górnictwa
1 (0,02%)	- cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców
1 (0,02%)	- papiery wartościowe i fundusze powiernicze oraz sprawy z nimi związane, bankowość oraz sprawy dywidendy

W porównaniu z rokiem poprzednim wśród rodzajów spraw, których wpływa do Sądu najwięcej, nie nastąpiły istotniejsze zmiany. W dalszym ciągu dominującą problematykę stanowią zagadnienia związane z podatkami, należnościami finansowymi i budżetowymi, przy czym odsetek tych spraw nieznacznie wzrósł /z 38,94 % w roku 2006 do 41,12% w roku 2007/. Na drugim miejscu znajdują się

sprawy budownictwa i nadzoru architektoniczno - budowlanego. Poprzednio sprawy te stanowiły 8,4 %, obecnie 9,46% ogólnej ilości spraw wpływających do sądu.

Ilość skarg na bezczynność /170/ w porównaniu z rokiem poprzednim uległa zwiększeniu /ze 154 skarg w 2006 r./.

W 2007 r. skargi na bezczynność dotyczyły następujących zagadnień:

57 (33,52%)	- sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego
43 (25,29%)	- budownictwo, nadzór architektoniczne – budowlany
13 (7,64%)	- sprawy geodezji i kartografii
12 (7,05%)	- wywłaszczanie i zwrot nieruchomości
8 (4,70%)	- podatki inne świadczenia pieniężna, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych
8 (4,70%)	- sprawy inne
6 (3,52%)	- sprawy zagospodarowania przestrzennego
6 (3,52%)	- utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa
3 (1,76%)	- ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty
3 (1,76%)	- gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi
2 (1,17%)	- pomoc społeczna
2 (1,17%)	- sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe
1 (0,58%)	- rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt

1 (0,58%)	- stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy
1 (0,58%)	- ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego
1 (0,58)	- sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej
1 (0,58%)	- oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa
1 (0,58%)	- gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę
1 (0,58 %)	- sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa

W porównaniu z rokiem 2006 zdecydowanie wzrosła ilość skarg na bezczynność w zakresie informacji publicznej i prawa prasowego /34 sprawy w roku 2006, 57 w roku 2007/. W dalszym ciągu duża ilość skarg na bezczynność dotyczyła spraw związanych z budownictwem i nadzorem architektoniczno – budowlanym, jednak ilość tych skarg zmalała w porównaniu z ilością odnotowaną w 2006 roku / 55 spraw w roku 2006, w roku 2007 - 43 skargi/. W pozostałym zakresie struktura tego typu skarg nie uległa znaczącym zmianom.

Udział w rozstrzygniętych w 2007 r. sprawach wzięło:

- pełnomocników administracji państwowej	- 2385
- radców prawnych jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	- 684
- adwokatów jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	- 517
- doradców podatkowych	- 377
- rzeczników patentowych	- 0
- prokuratorów	- 27
- Rzecznika Praw Obywatelskich	- 0

W roku 2007 załatwiono ogółem **7404** spraw, w tym 7247 spraw ze skarg na akty i inne czynności, oraz 157 spraw ze skarg na bezczynność organów.

Na rozprawach załatwiono 5807 spraw zaś na posiedzeniach niejawnych 1597 spraw. Średnie załatwienie (na osobę) wynosiło 221,24 sprawy.

Pozostało do załatwienia na koniec 2007 r. ogółem **2929** spraw.

Na koniec poprzedniego roku 2006 zaległość wynosiła 6287 sprawy. W ubiegłym roku zaległość została zatem zmniejszona o 3358 spraw.

Efekt ten uzyskany został nie tylko dzięki osiągnięciu odpowiedniej obsady orzeczniczej, ale przede wszystkim dzięki ponadprzeciętnemu wysiłkowi sędziów i pracowników. Pewna stabilizacja wpływu spraw i likwidacja zaległości pozwalają na formułowanie już na najbliższy czas prognozy załatwiania na bieżąco wpływających spraw.

II. Postępowanie mediacyjne

W 2007 r. na posiedzenia mediacyjne skierowano łącznie 11 spraw, wszystkie w Wydziale I. Przeprowadzone postępowania mediacyjne nie przyniosły jednak efektów, z uwagi na to, że każda ze stron podtrzymywała swoje stanowisko w sprawie. Skutkiem powyższego skierowano niniejsze sprawy na rozprawy, celem rozpoznania złożonych w nich skarg.

W wydziale II i III w roku 2007 nie były prowadzone postępowania mediacyjne,

III. Postępowanie uproszczone

W 2007 r. w trybie uproszczonym rozpoznano 12 spraw.

W Wydziale I w trybie postępowania uproszczonego, a więc na podstawie art. 119 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi w 2007 roku na posiedzeniu niejawnym rozpoznano 7 spraw.

W pięciu sprawach, które dotyczyły odmowy stwierdzenia nadpłaty w podatku akcyzowym z tytułu wewnątrzsólnotowego nabycia samochodu uchylono zaskarżone decyzje i poprzedzające je decyzje organu I instancji. Istotny dla rozstrzygnięcia tych spraw był wyrok ETS (z dnia 18 stycznia 2007 r., w sprawie C-313/05 Maciej Brzeziński przeciwko dyrektorowi Izby Celnej w Warszawie, Lex nr 207145). Wnioski o rozpoznanie w trybie uproszczonym w powyższych sprawach składała strona skarżąca.

W pozostałych dwóch sprawach wniosek o rozpoznanie w tym trybie składał Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie. W obu przypadkach Sąd stwierdził nieważność zaskarżonego postanowienia w przedmiocie niedopuszczalności wniesienia zażalenia.

W Wydziale II, po rozpoznaniu spraw w tym trybie wydano 3 wyroki, w których skargi zostały oddalone. Przedmiotem tych spraw było: odmowa przyznania uprawnień kombatanckich, odmowa zmiany decyzji o przyznaniu uprawnień kombatanckich oraz odmowa przywrócenia uprawnień kombatanckich.

W Wydziale III w trybie uproszczonym wydano 2 wyroki oddalające skargi na decyzje Wojewody Małopolskiego w przedmiocie statusu osoby bezrobotnej.

IV. Prawo pomocy

Problemem pierwszoplanowym w dalszym ciągu pozostaje kwestia rygoru pod jakim należy wezwać stronę do złożenia dodatkowych oświadczeń lub przedłożenie dokumentów źródłowych (art. 255 p.p.s.a.) oraz skutków jakie się rodzą w przypadku niezastosowania się strony do tych wezwań. Problemy te są pochodną rozbieżności pojawiających się w orzecznictwie sądów administracyjnych, gdzie konkurują ze sobą dwa skrajne nurty. Pierwszy, opowiadający się za niedopuszczalnością merytorycznego orzekania co do takiego wniosku przewiduje zastosowanie przepisu art. 257 p.p.s.a. Drugi akcentuje, że owe dodatkowe oświadczenia nie są częścią wniosku, lecz mają charakter pomocniczy, a składanie przez stronę dodatkowych

oświadczeń i dokumentów należy postrzegać przez pryzmat jej współdziałania z sądem.

Sygnalizowana powyżej kwestia w sposób naturalny łączy się z istniejącą nadal rozbieżnością wykładni przesłanki „wykazania”, jaką posłużył się ustawodawca w przepisie art. 246 p.p.s.a. Z uwagi na fakt, że wyrażenie to nie ma w języku polskim jednoznacznych konotacji, część referendarzy i składów sądzących tutejszego sądu skłania się do jej postrzegania jako powinności uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wnioski o przyznanie prawa pomocy, część natomiast optuje za przypisaniem tej przesłance samodzielnej wartości logicznej argumentując, że stanowisku możliwości uprawdopodobnienia sprzeciwia się całościowa analiza przepisów ustawy procesowej.

Kwestią dyskusyjną są również kompetencje referendarza sądowego do umorzenia postępowania o przyznanie prawa pomocy.

Wątpliwości w praktyce wywołują sytuacje, gdy działający za stronę pełnomocnik składa na urzędowym formularzu „PPF” wnioski o przyznanie prawa pomocy uwidaczniając siebie w rubryce 2 jako wnioskodawcę, a nadto wszystkie oświadczenia dotyczące stanu rodzinnego, majątku i dochodów zawarte w rubrykach 5-8 oraz 10 odnoszą się tylko i wyłącznie do osoby tego pełnomocnika, który sygnuje je swoim podpisem. Zdaniem części referendarzy, w sytuacji gdy strona nie jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, należy ją wezwać o sprecyzowanie pod rygorem pozostawienia złożonego wniosku bez rozpoznania. Odmienny pogląd to oddalenie takiego wniosku.

Wnioski o przyznanie prawa pomocy składane przed wniesieniem skargi do sądu bywają źródłem problemów w sytuacji, gdy z jednej strony wnioskodawca uwidacznia, że domaga się zwolnienia od kosztów i ustanowienia adwokata w związku z zamiarem poddania sądowi administracyjnemu sprawy, która z uwagi na swój przedmiot nie wchodzi w zakres jego kognicji, a z drugiej strony nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż sytuacja majątkowa, rodzinna i dochody wnioskodawcy predestynują go do takiej pomocy.

Rozbieżności w praktyce orzeczniczej budziła też kwestia wskaźnika stawki minimalnej wynagrodzenia, należnego adwokatowi z urzędu, ustanowionego dla strony po wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego, w związku z jego opinią o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej. Część referendarzy, powołując się na pogląd wyrażony w uzasadnieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30

czerwca 2006 roku II FZ 353/2006, przyznawało pełnomocnikowi z urzędu w takiej sytuacji 75% stawki minimalnej; część przyznawała 50 % stawki minimalnej, argumentując, iż zastosowanie powyższego wskaźnika nie znajduje dla siebie normatywnego uzasadnienia. Zdaniem tych ostatnich postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym nie jest postępowaniem w drugiej instancji, sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej nie uruchamia ex machina postępowania kasacyjnego.

Odnosnie wypłaty wynagrodzenia adwokatowi z urzędu interesująca kwestia pojawiła się w sprawie o sygn akt III SA/Kr 1184/05. W sprawie tej referendarz uznał, że jeśli przyznane stronie „uprawnienie do udzielenia pełnomocnictwa wyznaczonemu adwokatowi” obejmuje prawo do ustanowienia równocześnie tylko jednego pełnomocnika procesowego, a na skutek pewnego automatyzmu działania organu samorządu zawodowego adwokat wyznaczony w miejsce poprzedniego de facto jest drugim pełnomocnikiem strony, to nawet mimo wykonanej pracy, nie przysługuje mu żadne wynagrodzenie od Skarbu Państwa. Rozstrzygnięcie to nie zostało zaskarżone sprzeciwem.

V. Uchybienia w działalności organów administracji publicznej

W Wydziale I w 2007 roku wpłynęła tylko 1 sprawa z żądaniem strony opartym na przepisie art. 154 §1 i 2 p.p.s.a wymierzenia Naczelnikowi Urzędu Skarbowego grzywny z powodu nie załatwienia sprawy po wyroku WSA w Krakowie (sygn.I SA/Kr 1554/04) uchylającym decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Krakowie i poprzedzające je decyzje organu I instancji. W sprawie tej Naczelnik Urzędu Skarbowego w odpowiedzi na żądanie skarżącego stwierdził, że zarzut bezczynności organu nie jest zasadny. W sprawie wyznaczony został termin rozprawy.

Prócz powyższego nie wymierzono organowi grzywny w oparciu o przepis art. 55 §1, art. 112, art. 154 § 1 p.p.s.a., nie stosowano również instytucji sygnalizacji organów o uchybieniach zgodnie z art. 155 § 1 p.p.s.a.

W Wydziale II w 2007 roku wpłynęło 9 skarg na niewykonanie wyroku Sądu /art. 154 § 1 p.p.s.a/; w 4 przypadkach wymierzono grzywnę, w 3-oddalono skargę, w 10 załatwiono sprawę w inny sposób. W oparciu o przepis art. 55 §1 p.p.s.a

wpłynęło 20 wniosków. W 3 sprawach wymierzono organowi grzywnę, w 3 oddalono wnioski, a w 6 załatwiono sprawę w inny sposób. W jednej sprawie orzeczono o wymierzeniu organowi grzywny na podstawie art. 112 p.p.s.a.

W Wydziale III, w minionym roku, nie zapadły orzeczenia wydane w wyżej wymienionych trybach.

VI. Wybrane problemy orzecznicze.

Wydział I

Generalnie kontynuowano kierunki orzecznictwa sądowego, które zmierzały do ochrony słusznym interesów podatników jak i zapewnienia budżetowi państwa zgodnych z prawem wpływów środków pieniężnych niezbędnych do pokrycia potrzeb publicznych.

W rozpoznawanych w 2007 r. sprawach występowało wiele istotnych zagadnień mających znaczenie dla praktyki orzeczniczej organów podatkowych i Sądu.

Spośród spraw rozpoznawanych w 2007 roku na uwagę zasługują opisane między innymi przykłady:

Ordynacja Podatkowa

1. W wyroku o sygn. akt. 1650/05 Sąd sformułował tezę, że *nie można wydać decyzji wymiarowej jeżeli wcześniej w decyzji stwierdzającej nadpłatę za ten sam okres podatkowy, organ podatkowy określił wysokość podatku do zwrotu w wysokości innej niż zadeklarowana przez podatnika.*

Sąd uznał, iż w polskim prawie podatkowym nie przewidziano innego sposobu konkretyzacji zobowiązania podatkowego powstającego z mocy prawa niż poprzez złożenie zeznania podatkowego przez uprawniony podmiot bądź wydanie decyzji określająca wysokość tego zobowiązania. Decyzja w sprawie stwierdzenia nadpłaty nie jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, dzięki któremu można wykreować

zobowiązanie podatkowe poza normalnym trybem przewidzianym przez ordynację podatkową i niejako obok tego trybu. Nie jest też kontynuacją techniki samoobliczenia zobowiązania podatkowego prowadzącą do korekty deklaracji uprzednio złożonej przez podatnika. Teza taka nie znajduje bowiem uzasadnienia w aktualnie obowiązujących przepisach prawa. Tym bardziej, iż przedmiot nadpłaty, a co za tym idzie wysokość zobowiązania podatkowego jest przedmiotem sporu między podatnikiem a organami skarbowymi, tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. W przypadku, gdy element roszczenia materialnoprawnego jest przedmiotem sporu między podatnikiem a organem podatkowym, jego rozstrzygnięcie - jako odnoszące się do sfery prawa materialnego - powinno i ma formę decyzji administracyjnej, czyli aktu o zupełnie innym charakterze niż zeznanie podatkowe. Istota nadpłaty sprowadza się do tego, że podatnik płaci wówczas, gdy nie musi tego robić (nie istnieje obowiązek podatkowy), albo płaci za dużo (kwota podatku zapłaconego przewyższa kwotę należną). Podkreślić jednak należy, iż użyte w analizowanym przepisie pojęcie „podatek” nie jest użyte w rozumieniu art. 6 Ordynacji podatkowej. Kwota ta nie ma bowiem podstawy prawnej, nie wynika z zawartego w ustawie obowiązku świadczenia, co jest charakterystyczne dla podatku. Podatnik płaci więcej niż powinien nie dlatego, że jest taki obowiązek ustawowy, ale z innych przyczyn. Przyczyną powstania nadpłaty musi być zawsze przekonanie podatnika, że to, co płaci jest realizacją ciężącego na nim obowiązku podatkowego. (Ordynacja podatkowa. Komentarz, R. Długosz, L. Eteł, C. Kosikowski, P. Pietrasz, S. Presnarowicz Dom Wydawniczy ABC, 2006.) Pojęcie „podatek” należy zatem w tym wypadku traktować umownie jako świadczenie wprawdzie nienależne, ale zrealizowane na tle szeroko pojętego stosunku podatkowoprawnego, z błędnym przeświadczeniem wykonania zobowiązania podatkowego. Aby stwierdzić wysokość nadpłaty w formie decyzji organ podatkowy musi określić prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego tym bardziej, iż kwestionuje wysokość zobowiązania zadeklarowanego przez podatnika w zeznaniu. Dopiero porównanie wysokości należnego zobowiązania podatkowego z dokonaną przez podatnika wpłatą na konto tego zobowiązania powoduje możliwość takiego stwierdzenia. Brak jest więc w takiej sytuacji podstaw prawnych do różnicowania postępowania w sprawie stwierdzenia nadpłaty z postępowaniem wymiarowym, gdyż stwierdzenie nadpłaty jest pochodną postępowania wymiarowego. Bez przeprowadzenia postępowania wymiarowego brak jest podstaw prawnych do stwierdzenia nadpłaty w przypadku zakwestionowania deklaracji podatnika.

2. Sposobu rozumienia terminu do wydania postanowienia przez organ podatkowy w zakresie interpretacji przepisów podatkowych z art. 14b §3 ustawy – Ordynacja podatkowa w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2007r. dotyczył wyrok z dnia 16 marca 2007r. sygn. I SA/Kr 430/06 (wyrok nieprawomocny), gdzie wyrażono pogląd, że termin o którym mowa w art. 14b § 3 *in principio* cyt. ustawy – Ordynacja podatkowa (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2007r.) jest terminem liczonym od dnia otrzymania przez organ podatkowy wniosku podatnika do dnia wydania postanowienia przez tenże organ podatkowy tj. dnia podpisania tegoż postanowienia przez Naczelnika Urzędu Skarbowego. Orzekający w sprawie skład Sądu opowiedział się tym samym za literalną wykładnią przepisu, który stanowił, że w „*przypadku niewydania przez organ postanowienia w terminie 3 miesiące od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 14a § 1, uznaje się, że organ ten jest związany stanowiskiem podatnika, płatnika lub inkasenta zawartym we wniosku*”.

W uzasadnieniu wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie wskazywał, że ustawodawca użył sformułowania «*niewydania*», *odwołując się do elementów składowych rozstrzygnięć administracyjnych, gdzie zarówno w postanowieniu jak i decyzji administracyjnej organ administracyjny powinien umieścić datę wydania tegoż rozstrzygnięcia (art. 210 §1 pkt 2 oraz art. 217 §1 pkt 2 cyt. ustawy – Ordynacja podatkowa)*”. Sąd tym samym nie podzielił, zaprezentowanej w skardze, celowościowej interpretacji spornego przepisu, gdyż interpretacja taka „...w sposób nieuzasadniony przedkładałaby wykładnię systemową i celowościową tekstu ustawy nad wykładnię leksykalną, w sytuacji gdy tekst przepisu prawnego został sformułowany przez ustawodawcę w sposób jasny”.

Rozstrzygany problem był żywo dyskutowany w literaturze przedmiotu, zwłaszcza, że sądy administracyjne nie zajmowały jednolitego stanowiska. Przykładowo Naczelny Sąd Administracyjny rozstrzygając skargę kasacyjną Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie w wyroku z 14 września 2007r. sygn. II FSK 700/07 zajął podobne stanowisko, co Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie, opowiadając się za literalną wykładnią art. 14b§3 ustawy – Ordynacja podatkowa i nie podzielał tym samym stanowiska Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w kilku wyrokach (wyrok z dnia 20 marca 2007r. sygn. III SA/Wa 3705/06, publ. M.Podat. 2007/4/4; wyrok z dnia

5 lipca 2007r. sygn.III SA/Wa 636/07, publ. M.Podat. 2007/8/2) opowiedział się bowiem za celowościowym rozumieniem przepisów, przyjmując, że przewidziany w przepisach Ordynacji podatkowej, trzymiesięczny termin wydania postanowienia w sprawie interpretacji przez organ podatkowy I instancji obejmuje zarówno sporządzenie postanowienia, jak i doręczenie tego pisma podatnikowi. Termin ten biegnie od momentu wniesienia wniosku o interpretację. W judykaturze pojawił się również trzeci pogląd (wyrok z dnia 10 października 2007r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku sygn. I SA/Bk 364/07, gdzie orzekający skład przyjął, że termin do wydania postanowienia powinien być liczony od dnia otrzymania wniosku o interpretację do dnia nadania postanowienia w urzędzie pocztowym)

3. W wyrokach z dnia 20 grudnia 2007r. sygn. akt I SA/Kr 336,337,338,341/07 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie stwierdził, że aby wskazać na przypadki właściwego zastosowania art. 199a § 3 ustawy Ordynacja podatkowa należy uwzględnić regulacje prawne zawarte w przepisach ustawy Ordynacja podatkowa, a w szczególności w dziale IV Postępowanie podatkowe w rozdziale 1 Zasady ogólne oraz w rozdziale 11 Dowody. Spoczywający na organie obowiązek zebrania i wyczerpującego rozpatrzenia całego materiału dowodowego oznacza nakaz przeanalizowania wszystkich zebranych dowodów. Jeżeli zatem żądanie przeprowadzenia dowodu zgłasza strona, a przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy obowiązkiem organu co do zasady jest uwzględnienie żądania. Przesłanką wystąpienia do sądu powszechnego jest stwierdzenie wątpliwości co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki podatkowe. Uwzględniając zapis art. 187 § 1 oraz art. 190 ustawy Ordynacja podatkowa, można dojść do wniosku, że są to wątpliwości, które istnieją pomimo tego, że organ podatkowy zebrał i w sposób wyczerpujący rozpatrzył cały materiał dowodowy, który następnie poddał ocenie. Dopiero wówczas można dokonać weryfikacji materiału dowodowego pod kątem stwierdzenia konieczności wystąpienia do sądu powszechnego. Wątpliwości te powinny mieć charakter obiektywny.

Również w sprawie o sygn. akt I SA/Kr 926/06 wyrażono pogląd, że z brzmienia, art. 199a § 3 oraz art. 122 ordynacji podatkowej wynika, że organ podatkowy oraz organ kontroli skarbowej mogą co do zasady samodzielnie ustalać istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego lub prawa. Organ prowadzący postępowanie

powinien dołożyć starań w celu zebrania niezbędnych dowodów i wszechstronnego wyjaśnienia sprawy. Natomiast obowiązek wystąpienia do sądu powstaje dopiero wtedy, gdy zgromadzony materiał dowodowy pozostawia wątpliwości co istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Organ podatkowy nie może przy tym swobodnie decydować czy wystąpi na drogę sądową czy też nie. Omawiany przepis nie stanowi bowiem, iż organ może wystąpić do sądu powszechnego, lecz obliguje go do tego zawsze gdy występują wątpliwości co do istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, z którym związane są skutki podatkowe. Istnienie takich wątpliwości musi być oceniane obiektywnie. W taki bowiem sposób organ podatkowy bada i ocenia zgromadzone informacje, a na ich podstawie ustala stan faktyczny.

4. W sprawie o sygn. akt I SA/Kr 923/05 Sąd podkreślił, że instytucja przewrótca terminu zapewnia możliwość uchylenia negatywnych skutków opóźnienia w dokonaniu czynności prawnej, dla której zastrzeżono termin procesowy, w sytuacji gdy nastąpiło to bez winy strony. Nie ma ona zatem zastosowania wtedy, gdy dokonano danej czynności, a strona w późniejszym terminie chce jeszcze ją powtórzyć. Istotne jest również, iż przewrótca terminu, o którym mowa wyżej dotyczy tylko terminów o charakterze procesowym. Dokonując oceny charakteru terminu należy brać pod uwagę nie tylko sformułowanie właściwego przepisu, jego umieszczenie (w ustawie normującej prawo materialne, czy w ustawie procesowej), ile skutek jaki wiąże się z upływem terminu. Jeżeli polega on na wygaśnięciu prawa podmiotowego lub niemożności jego realizacji, termin ma charakter prawnomaterialny, jeżeli natomiast określa granice czasowe dla dokonania określonej czynności w postępowaniu – jest terminem prawa procesowego. Termin określony w § 1 art. 291 O.p. ma charakter materialny. Wskazuje na to okoliczność, że z chwilą bezskutecznego upływu terminu kontrolowany traci możliwość złożenia zastrzeżeń (realizacja jego prawa zostaje wyłączona) i wywołany zostaje skutek określony w §3 – przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli. Okoliczność ta ma tak zasadnicze znaczenie dla oceny charakteru terminu z § 3 omawianego artykułu, że należy jej przypisać znaczenie rozstrzygające. Terminy materialne nie podlegają przywróceniu. Termin taki nie może być również przedłużony przez kontrolującego nawet, gdyby protokół był wyjątkowo obszerny, ponieważ ustawodawca nie przewidział takiej

możliwości (Małgorzata Niezgódka-Medek, „Ordynacja podatkowa”, Komentarz, praca zbiorowa, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, W-wa 2006, s.817; podobny pogląd odnośnie charakteru terminu z art. 291 O.p. wyraził Jarosław Wowra, Kontrola Podatkowa i Skarbowa Przedsiębiorców 2005r., UNIMEX str. 171 i 172)

5. W sprawie Sygn. akt I SA/Kr 318/07 Sąd rozpoznał skargę na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej o odmowie wydania spółce z o. o. zaświadczenia stwierdzającego, że środki na pokrycie [...] udziałów na łączną kwotę [...] zł, które posiada we wskazanej spółce obywatel austriacki T. pochodzą z ujawnionych źródeł przychodu. Konieczność uzyskania zaświadczenia Spółka uzasadniała przepisem art. 32 ust. 1 pkt 16 lit a) ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (tekst jedn. 2004 Nr 4, poz. 27 z późn. zm.).

Sąd stwierdził, że zgodnie z treścią art. 306b § 1 Ordynacji podatkowej organ podatkowy obowiązany jest wydać zaświadczenie, jeżeli chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów lub innych danych znajdujących się w jego posiadaniu. Tylko w tym zakresie i w celu potwierdzenia żądanych okoliczności prowadzić można przewidziane w § 2 art. 306b Ordynacji podatkowej, niezbędne postępowanie wyjaśniające. Procedura wydawania zaświadczeń niejednokrotnie podlegała ocenie sądów administracyjnych, które w swych orzeczeniach jednolicie wskazywały na związanie organów podatkowych określonymi w Ordynacji podatkowej zasadami realizacji wniosków podatników. Jako reprezentatywny przytoczyć można wyrok z dnia 20 stycznia 2006 roku sygn. I FSK 528/05 /Lex nr 196475/ w którym NSA stwierdził, że „istota postępowania o którym mowa w art. 306b § 2 Ordynacji podatkowej, sprowadza się wyłącznie do badania okoliczności wynikających z posiadanych przez ten organ ewidencji, rejestrów i innych danych pod kątem możliwości urzędowego stwierdzenia znanych faktów lub stanu prawnego w zakresie danych, które pozostają w dyspozycji organu mającego wydać zaświadczenie. W konsekwencji, czynione ustalenia są ograniczone, bowiem wydający zaświadczenie organ nie ma kompetencji do wykorzystywania na potrzeby jego wystawienia danych, które nie znajdują się w dyspozycji tegoż organu. Nie mają więc zastosowania przepisy o postępowaniu dowodowym a w sytuacji gdy dane konieczne do wydania zaświadczenia nie znajdują się w dyspozycji organu, który zaświadczenia ma wydać, organ ten odmawia wydania zaświadczenia na podstawie art. 305c Ordynacji

podatkowej”. Pogląd ten w pełni podzielił sąd orzekający w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu, wniosek spółki z o.o. w przedmiocie wydania zaświadczenia został rozpoznany według opisanych wyżej zasad. Organ, do którego wniosek skierowano przeprowadził adekwatne postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego stwierdził zarówno brak w swej dokumentacji danych umożliwiających wydanie zaświadczenia, jak i brak właściwości do wydania zaświadczenia. Podzielił Sąd stanowisko organu, że ani zaznaczenie w decyzji Ministra Finansów o zezwoleniu na objęcie udziałów, że objęcie zostanie dokonane za środki pochodzące z udokumentowanej pożyczki, ani nawet dowód przelewu tych środków nie są wystarczające dla stwierdzenia, że środki te pochodzą z ujawnionych źródeł. Organ, do którego spółka się zwróciła nie jest właściwy do potwierdzenia stanu faktycznego dotyczącego pochodzenia środków pieniężnych obywatela obcego państwa. Wskazał przy tym Sąd, że nie znajduje żadnego uzasadnienia prawnego pogląd strony skarżącej, zgodnie z którym Małopolski Urząd Skarbowy zajmujący się rozliczaniem podatkowym spółki z ograniczoną odpowiedzialnością miałby wystawiać żądane zaświadczenie dla jednego ze wspólników spółki, podczas gdy co do pozostałych wspólników będących osobami fizycznymi, zaświadczenia takie wystawiły właściwe z uwagi na ich miejsce zamieszkania urzędy skarbowe. W orzecznictwie sądów administracyjnych jednolicie przyjmuje się, iż zaświadczenia tego rodzaju wystawiać winny urzędy skarbowe właściwe dla udziałowców spółki / por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 9 maja 2006r sygn. VI SA/Wa 472/06 Lex nr 230513 /. Ponadto, na podstawie art. 306j pkt 2 Ordynacji podatkowej Minister Finansów wydał w dniu 22 sierpnia 2005 roku rozporządzenie w sprawie zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe / DzU nr 165 poz 1374 ze zm. /. W § 9 rozporządzenia wskazał, iż zaświadczenia są wydawane przez organ podatkowy właściwy rzeczowo i miejscowo w sprawach poszczególnych zobowiązań podatkowych. Zasady te obowiązują nie tylko obywateli polskich ale i wszystkie podmioty, których działalność podlega przepisom prawno-podatkowym obowiązującym w Polsce.

W ocenie Sądu nie mógł też być podstawą wydania spornego zaświadczenia podnoszony przez spółkę argument o braku związania austriackiego organu podatkowego polskim przepisem ustawy o grach i zakładach wzajemnych, obligującym udziałowca spółki prowadzącej działalność w tym zakresie do przedstawienia zaświadczenia o pokryciu udziałów z ujawnionych źródeł przychodu. Jest oczywistym, że związanie takie w sposób bezpośredni nie występuje. Jednakże

właściwy organ podatkowy uwzględnić musi interes prawny podatnika w uzyskaniu stosownego zaświadczenia. Obowiązek przedstawienia podobnych w swym charakterze zaświadczeń o niekaralności osób fizycznych będących udziałowcami spółek prowadzących działalność w zakresie gier i zakładów wzajemnych, także przez nierezydentów, statuuje przepis art. 33 ust 2 ustawy o grach i zakładach wzajemnych, obligując te osoby bezpośrednio do przedstawienia uwierzytelnionego zaświadczenia wystawionego przez właściwe władze państwa, którego są obywatelami. Także więc w tym przypadku organ obcego państwa nie jest związany przepisem polskiej ustawy ale interesem swego obywatela w uzyskaniu stosownego zaświadczenia. Stanowisku organów podatkowych nie można więc postawić zarzutu pozbawienia podatnika możliwości uzyskania zaświadczenia.

Podatek od towarów i usług

1. W sprawie I SA/Kr 546/06 zasadniczą kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było ustalenie czy organ podatkowy może podwyższyć w trakcie kontroli podatkowej lub postępowania podatkowego wysokość podatku naliczonego w rozliczeniu za dany okres rozliczeniowy, jeżeli podatnik pośrednio wykazywał wolę odliczenia podatku naliczonego.

W ocenie organu podatkowego przepis art. 81 b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.), dotyczący zasad korygowania deklaracji podatkowych w zakresie zawieszenia prawa do korygowania deklaracji na czas trwania postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej – w zakresie objętym tym postępowaniem lub kontrolą, oznacza również brak możliwości podwyższania kwoty podatku naliczonego przez organ podatkowy w sytuacji, gdy w trakcie postępowania podatkowego (kontroli podatkowej) wnosi o to podatnik. W ocenie Sądu interpretacja przepisów ustawy o podatku od towarów i usług w związku z przepisami Ordynacji podatkowej dokonana przez organy podatkowe w zaskarżonych decyzjach jest sprzeczna z prowsólnotową wykładnią prawa podatkowego i istotą podatku od towarów i usług. Podatnik może wywodzić swoje uprawnienia do odliczania podatku naliczonego bezpośrednio w oparciu o konkretne postanowienia VI Dyrektywy Rady w sprawie harmonizacji ustawodawstwa Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – Wspólny system podatku

od wartości dodanej 77/388/EWG (obecnie Dyrektywa 2006/112/WE Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej). Taki sposób postępowania został potwierdzony w wielu orzeczeniach ETS. W sprawie C-62/93, orzeczenie z dnia 0.07.1995 r. BP Soupergaz Anonimom Etairia Geniki Emporiki – Viomichaniki Kai Antiprossopeion vs. Greek State, ETS stwierdził, że prawo do odliczenia zapewniane przez przepisy art. 17 i n. VI Dyrektywy jest integralną częścią schematu (modelu) VAT i jako takie co do zasady nie może być ograniczane. Brzmienie przepisów prawa krajowego dotyczących prawa do odliczenia nie określa ostatecznie zakresu tego prawa i nie musi w każdym przypadku być decydujące. Podatnicy mogą wywodzić swoje prawa do odliczenia ze stosownych postanowień dyrektyw VAT. Jeżeli podatnik przejawiał wolę odliczenia podatku naliczonego to organ podatkowy nie powinien pozbawiać podatnika tego prawa. Prowadząc postępowanie podatkowe (kontrolę podatkową) organ podatkowy uprawniony jest na mocy przepisu art. 99 ust. 12 ustawy z dnia 1 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) do określenia zobowiązania podatkowego, kwoty zwrotu różnicy podatku, kwoty zwrotu podatku naliczonego lub różnicy podatku, o której mowa w art. 87 ust. 1 ustawy. Zadaniem organu podatkowego jest określenie prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego, a więc uwzględnienie zarówno kwot podatku należnego jak i naliczonego, jeżeli podatnik wyrażał wolę skorzystania z tego odliczenia. Istotną zdaniem Sądu kwestią jest zagadnienie terminu, w którym może to nastąpić. Prawo do odliczenia powstaje wtedy, kiedy po stronie sprzedawcy powstaje podatek należny. Podatek może być odliczony najwcześniej w tym okresie rozliczeniowym, w którym podatek powinien być rozliczony. Powyższy termin określa najwcześniejszy moment, w którym możliwe będzie odliczenie. Podatnik ma prawo dokonać odliczenia w terminie późniejszym, aż do czasu przedawnienia zobowiązania podatkowego za dany okres rozliczeniowy. W orzecznictwie ETS, uznaje się, że regulacje Dyrektywy określają najwcześniejszy moment, od którego możliwe jest skorzystanie przez podatnika z prawa do odliczenia. Prawo do odliczenia nie powinno być przez państwa członkowskie ograniczane czasowo. Przepisy ustawy o podatku od towarów i usług określają jedynie moment począwszy od którego możliwe jest skorzystanie z odliczenia natomiast nie określają skutecznie wyłącznego momentu, w którym można skorzystać z prawa do odliczenia. Za uprawniony należy uznać pogląd, iż powstanie prawa do odliczenia implikuje istnienie tego prawa dopóty dopóki ono nie wygaśnie przez dokonanie odliczenia. Przepisy

ustawy o podatku od towarów i usług nie wyznaczają w żaden wyraźny i jednoznaczny sposób momentów, w których odliczenie przestaje być możliwe poprzez wygaśnięcie prawa do odliczenia. W orzecznictwie ETS wskazuje się nawet na zbędność regulacji dotyczących korekt podatku naliczonego, gdyż przy przyjęciu określenia w przepisach prawa jedynie momentu początkowego do skorzystania z prawa do odliczenia, bez wskazania momentu, w którym możliwość skorzystania z tego uprawnienia wygasa, podatek naliczony mógłby być odliczony w dowolnej późniejszej deklaracji składanej za okres rozliczeniowy, następujący po okresie, w którym powstało prawo do odliczenia.

Przepisy stanowiące o korektach deklaracji VAT, polegających na zwiększeniu podatku naliczonego, mają jedynie charakter potwierdzający prawo podatnika do odliczenia podatku w rozliczeniu za właściwy okres rozliczeniowy. W związku z tym nie mogą ograniczać czasowo prawa podatnika do odliczania podatku naliczonego. Co do zasady państwa członkowskie mogą wprowadzić dodatkowe wymogi warunkujące skorzystanie z prawa do odliczenia podatku naliczonego, którego podatnik nie odliczył składając pierwotne rozliczenie za dany okres. Art. 18 (3) VI Dyrektywy (obecnie art. 178 – 183 Dyrektywa 2006/112/WE Rady) upoważnia państwa członkowskie do wprowadzenia warunków i procedur określających prawo podatnika do dokonania odliczenia, którego nie dokonał na zasadach i w terminach ogólnych. Jednakże przepisy prawa krajowego nie mogą wprowadzać regulacji ograniczających możliwość dokonania odliczenia podatku, które nie wynikają z przepisów prawa wspólnotowego i naruszają zasadę neutralności podatku od wartości dodanej.

2. Problem zaliczenia na poczet ceny sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego był rozważany w prawie zakończony wyrokiem WSA w Krakowie z dnia 8 marca 2007 r. sygn. I SA/Kr/285/06.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy zasadą jest, że podstawą opodatkowania podatkiem od towarów i usług jest obrót, czyli kwota należna z tytułu sprzedaży, pomniejszona o kwotę należnego podatku. Definicję pojęcia „sprzedaży” znajdujemy w art. 2 pkt 22 ustawy, tj. stanowi ją odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport towarów oraz wewnątrzwspólnotową dostawę towarów. Obrót (kwota należna) z tytułu sprzedaży łączy się z pojęciem

wynagrodzenia, które jest sprzedawcy należne z tytułu jego świadczenia na rzecz nabywcy. Natomiast o wynagrodzeniu z tytułu sprzedaży można mówić, gdy istnieje bezpośredni związek pomiędzy dostawą towarów a otrzymanym wynagrodzeniem, a dostawcę towarów musi łączyć z odbiorcą stosunek prawny, z którego wynika obowiązek dostawy towarów oraz wysokość wynagrodzenia. Istnienie takiego stosunku prawnego w niniejszej sprawie było bezsporne. Wynagrodzenie musi być wyrażalne w pieniądzu, co wcale nie oznacza, że musi mieć ono postać pieniężną, gdyż wynagrodzenie (odpłatność) jako świadczenie wzajemne może również przybrać inną postać. Sama Strona Skarżąca przyznała w treści wniosku o udzielenie interpretacji, że stosowne zaświadczenie lub decyzja stwierdzające prawo ekwiwalentu za mienie pozostawione poza granicami kraju określa wartość pozostawionego mienia wyrażoną w pieniądzu co potwierdza fakt, iż w zapłatę ceny, jaką nabywający nieruchomości zobowiązany jest zapłacić została zaliczona wartość z przedmiotowych zaświadczeń lub decyzji. Sprzedaż nieruchomości gruntowej przez Stronę Skarżącą stanowi odpłatną dostawę towarów, istnieje bowiem bezpośredni związek pomiędzy dostawą towarów a wynagrodzeniem będącym świadczeniem wzajemnym. W przedmiotowej sprawie dostawcę towarów łączył z odbiorcą stosunek prawny z którego wynikał obowiązek dostawy towarów w zamian za wynagrodzenie. W tym przypadku wartość pozostawionej nieruchomości zalicza się na poczet ceny nieruchomości zbywanej osobie posiadającej uprawnienia zabywańskie, co oznacza, że wartość ta jest traktowana jako ekwiwalent zapłaty kwoty należnej sprzedawcy. Kwotą należną w przedmiotowym stanie faktycznym jest bowiem wartość, jaką sprzedawana nieruchomość osiągnęła w przetargu. Fakt, iż zapłata kwoty należnej następuje poprzez zaliczenie na poczet ceny wierzytelności przysługującej kupującemu wobec Skarbu Państwa, nie powoduje, iż nie powstanie obrót z tytułu tej dostawy. Ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o zaliczeniu na poczet sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego jednoznacznie ustala zasady zaliczania na poczet ceny sprzedaży wartości nieruchomości, a więc mamy tu do czynienia z odpłatną dostawą towarów.

Wobec powyższego sam sposób dokonania zapłaty kwoty należnej, który odbiega od powszechnego trybu zapłaty gotówką, pozostaje bez wpływu na wysokość obrotu, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy, stanowiącego podstawę opodatkowania.

3. W sprawie sygn I SA/Kr 1210/05 kwestą sporną był początek biegu termin, w którym organ podatkowy powinien dokonać zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym, a w konsekwencji, zasadność żądania przez podatnika wypłaty odsetek od kwoty zwrotu różnicy podatku od towarów i usług za maj 2004 r.

Zdaniem organów podatkowych podstawowym terminem zwrotu podatku od towarów i usług jest termin 60 dni liczony od daty złożenia przez podatnika rozliczenia, co wywodzą z treści art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535). Natomiast strona skarżąca utrzymywała na etapie postępowania podatkowego oraz w skardze, iż jest nim termin 60 dni, o którym mowa w art. 87 ust. 2 cyt. ustawy, liczony od daty złożenia rozliczenia, przy czym strona skarżąca twierdzi, że złożenie korekty deklaracji VAT – 7 ma wpływ jedynie na przedłużenie terminu zwrotu różnicy podatku w zakresie zwiększonej w wyniku tej korekty kwoty zwrotu różnicy podatku. Złożenie korekty deklaracji VAT – 7 nie ma wpływu na bieg terminu do zwrotu różnicy podatku w kwocie wykazanej uprzednio w deklaracji VAT – 7.

W ocenie Sądu stwierdzić należy, że u podstaw sporu legła redakcja art. 87 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług, która odwołuje się do pojęcia „rozliczenie”, nie zawierając definicji tego pojęcia, co rzeczywiście może prowadzić do rozbieżności w rozumieniu regulacji zawartych w tych przepisach, z czym mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie.

W przedmiotowej sprawie strona skarżąca w dniu 25.06.2004 r. złożyła deklarację podatkową VAT – 7 za maj 2004 r., wykazując różnicę podatku do zwrotu. W otwartym terminie do zwrotu różnicy podatku, strona skarżąca złożyła korektę deklaracji VAT – 7 za maj 2004 r., zwiększając kwotę podatku naliczonego oraz podatku należnego i wykazując wyższą kwotę zwrotu różnicy podatku. Korekta deklaracji podatkowej VAT – 7 była wynikiem skorygowania podstawy opodatkowania (obrotu) strony skarżącej za maj 2004 r.

Uprawnienie do dokonania przez podatnika korekty deklaracji wynika z przepisu art. 81 Ordynacji podatkowej. Skorygowanie deklaracji polega na ponownym, poprawnym jej wypełnieniu. Składanie deklaracji podatkowej w podatkach powstających z mocy prawa stanowi istotę realizacji zasady samoobliczania podatku przez podatnika, gdyż w deklaracji podatkowej podatnik określa wielkość swojego zobowiązania podatkowego, nadpłatę podatku lub kwotę

podatku do zwrotu, a w podatku od towarów i usług dodatkowo kwotę podatku naliczonego do rozliczenia w następnym miesiącu. Wynikające ze skorygowania deklaracji podatkowej skutki należy zdaniem Sądu ocenić w dwóch aspektach. Po pierwsze w kontekście powstawania zobowiązania podatkowego. Korekta deklaracji w podatkach powstających z mocy prawa w tym trybie prowadzi, co do zasady, do zmiany wysokości kwoty powstałego już zobowiązania podatkowego. Korygując deklarację w tych podatkach, podatnik ma prawo do zmniejszenia lub zwiększenia już powstałego zobowiązania ze skutkiem wstecznym. Ocena korekty deklaracji w drugim aspekcie sprowadza się do interpretacji pojęcia „złożenia do organu podatkowego rozliczenia” w rozumieniu przepisu art. 87 ust. 2 cyt. ustawy o podatku od towarów i usług. W ocenie Sądu przyjąć należy, że strona skarżąca dokonała „rozliczenia” składając w otwartym terminie do zwrotu różnicy podatku – korektę deklaracji. Brak jest podstaw prawnych do wywodzenia skutków prawnych w zakresie rozpoczęcia biegu terminu do zwrotu różnicy podatku w części z deklaracji, a w części z korekty deklaracji, skoro korekta deklaracji dotyczyła właśnie kwoty zwrotu różnicy podatku. Złożenie korekty deklaracji powoduje, iż w obrocie prawnym istnieje już tylko deklaracja korygująca, zastępująca deklarację pierwotną. Dla początku biegu terminu, który został określony w art. 87 ust. 2 cyt. ustawy o podatku od towarów i usług, istotnym jest aby oświadczenie woli podatnika w zakresie wniosku o zwrot różnicy podatku wyrażone w deklaracji dotarło do organu podatkowego tak aby mógł się z nim zapoznać. Skoro podatnik zmienił swoje oświadczenie woli zawarte w deklaracji VAT – 7, składając korektę deklaracji, to za uzasadnione przyjąć należy, iż bieg terminu do zwrotu różnicy podatku rozpoczął się z dniem wpływu korekty deklaracji do organu podatkowego.

4. W sprawie sygn. I SA/Kr 497/06 sąd sformułował tezę, że *podatnik zachowuje prawo do zastosowania preferencyjnej stawki podatkowej w sytuacji, gdy na fakturze nie podał numeru VAT – UE dochowując natomiast pozostałych, wymaganych przez prawo, warunków wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów.*

W trakcie przeprowadzonej kontroli skarbowej zakwestionowano u podatnika możliwość zastosowania 0% stawki z tytułu wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów na podstawie faktur, które nie zawierały jednak ważnego numeru identyfikacyjnego dla transakcji wewnątrzwspólnotowych. Spośród wielu transakcji dokonanych ze słowackim kontrahentem tylko na kilku fakturach brak było

przedmiotowego numeru. Organy podatkowe ustaliły jednak, że wewnątrzwspólnotowa dostawa towaru nastąpiła, adresatem tej dostawy był podmiot słowacki będący podatnikiem podatku od wartości dodanej, posiadający ważny numer identyfikacji dla transakcji wewnątrzwspólnotowych. Dostawa ta została przez słowackiego podatnika rozliczona jako wewnątrzwspólnotowe nabycie towaru. Zdaniem organów kluczowe znaczenie ma jednak fakt, iż podatnik na spornych fakturach nie podał numeru identyfikacyjnego dla transakcji wewnątrzwspólnotowych.

Zdaniem sądu nie można podzielić stanowiska, aby kwestionowane faktury w świetle ustalonego stanu faktycznego posiadały takie wady, które by je dyskwalifikowały. Do takich wniosków można dojść przede wszystkim w oparciu o wykładnię celowościową, jak również wykładnię systemową przepisu art 42 ust 1 cyt. ustawy o podatku od towarów i usług.

Stosując te zasady interpretacyjne należy dostrzec w pełni wagę wszelkich uregulowań, zarówno o charakterze prewencyjnym jak represyjnym, mających na celu zapewnienie przestrzegania prawa podatkowego i należytego wykonywania przez podatników ich obowiązków fiskalnych wobec państwa. W państwie prawnym działania te muszą odpowiadać pewnym standardom, a przede wszystkim uwzględniać również założenie ochrony praw i uzasadnione interesy podatników. Musi być zatem zachowana proporcja pomiędzy rygoryzmem regulacji prawopodatkowej oraz uprawnieniami podatników. Natomiast nadmierny rygoryzm i formalizm regulacji prawopodatkowej należy uznać za sprzeczny z zasadami państwa prawnego.

W świetle powyższego należy zauważyć, iż ujęcie na fakturze numeru identyfikacji podatkowej spełnia określoną rolę z punktu widzenia kontroli podatkowej i identyfikacji podatnika. Prawidłowo wystawiona faktura (posiadająca również sporny numer) korzysta przede wszystkim z domniemania prawdziwości również co do osoby kontrahenta. Jest to bowiem dowód, w oparciu o który istnieje możliwość szybkiej i sprawnej weryfikacji danych tam zawartych. Faktura nie posiadająca numeru identyfikacji podatkowej z takiego domniemania nie korzysta. W takiej sytuacji ciężar udowodnienia faktu, iż kontrahent zagraniczny posiada ważny i właściwy numer przesuwa się na podatnika. Dopiero nieudowodnienie przez podatnika, iż mamy do czynienia z podmiotem właściwym daje organom podatkowym możliwość zakwestionowania rozliczenia przy zastosowaniu 0 % stawki podatku w oparciu o braki formalne faktury. Wymogi formalne faktury wprowadzone są w celu

zapewnienia prawidłowego i jednoznacznego stosowania zwolnień oraz zapobieżeniu uchylaniu się od opodatkowania, unikaniu opodatkowania lub nadużyciu prawa. Jednak w sytuacji gdy organy podatkowe same podjęły inicjatywę dowodową i ustaliły w sposób bezsporny, iż wewnątrzwsólnotowa dostawa towaru miała miejsce, jak również skierowana była ona do podatnika istniejącego, który nie tylko posiada właściwy i ważny numer identyfikacyjny VAT – UE, ale również nabyty towar rozliczył ze słowackim urzędem skarbowym jako wewnątrzwspólnotowe nabycie towaru, to warunki dla zastosowania 0 % stawki podatkowej zostały spełnione. Wystarczającymi bowiem przesłankami dla zastosowania 0 % stawki podatku jest dokonanie dostawy na rzecz nabywcy posiadającego właściwy i ważny numer identyfikacji podatkowej.

Podatek dochodowy od osób fizycznych

1. W wyroku z dnia 29 stycznia 2007r. sygn. akt I SA/Kr 1774/06 Sąd stwierdził, iż w świetle art. 21 ust. 1 pkt 32 lit. a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych ze zwolnienia od tego podatku korzystają przychody uzyskane z tytułu sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych, określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a/-c/ tej ustawy, w części wydatkowanej na nabycie w kraju, nie później niż w okresie dwóch lat od dnia sprzedaży, gruntu pod budowę budynku mieszkalnego, a nie jakiegokolwiek gruntu, w tym także rolnego. Grunty rolne, nie są gruntami pod budowę budynku mieszkalnego, przeznaczeniem ich bowiem nie jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych, ale ich wykorzystywanie do działalności rolniczej. Przeznaczenie gruntu pod budowę budynku mieszkalnego nie może wynikać wyłącznie z zamiarów nabywającego ten grunt podatnika, ale o przeznaczeniu takim decyduje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

2. W sprawie o Sygn. akt I SA/Kr 877/06 określając skarżącemu zobowiązanie podatkowe w zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, organy obu instancji uznały, że czynności podatnika polegające na wielokrotnym zakupie samochodów, a następnie ich sprzedaży stanowiły działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy Prawo działalności gospodarczej. Działalność taka stanowi wyodrębnione źródło przychodów określone w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993r. Nr 90, poz. 416 ze zm.) do którego

nie ma zastosowania wyłączenie, o którym mowa w pkt 8 lit. d tegoż artykułu, dotyczące źródła przychodu ze sprzedaży innych rzeczy po upływie 6 miesięcy od ich nabycia, jeżeli sprzedaż nie następuje w wykonaniu działalności gospodarczej. Przychody osiągnięte w 2001 i 2002 roku z działalności gospodarczej podlegały opodatkowaniu w formie zryczałtowanej na podstawie ustawy z dnia 20 listopada 1998r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

W ocenie Sądu rozpoznającego skargę w niniejszej sprawie, stanowisko organów podatkowych należało uznać za zasadne, gdyż znalazło ono oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie oraz obowiązujących przepisach prawa podatkowego. Organy podatkowe na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego ustaliły bezspornie, że od 1995 r. skarżący nabywał i sprzedawał samochody. W okresie od 1995 r. do 1998r. nabył 20 samochodów, a w okresie objętych kontrolą tj. od 1999 r. do 2002 r. nabył 10 samochodów, które następnie sprzedał osobom fizycznym. W latach, do których odnoszą się zaskarżone decyzje skarżący sprzedał łącznie 4 samochody (2001 r. – 1 samochód, 2002 r. – 3 samochody). Sąd podniósł, że w stanie prawnym obowiązującym w rozpoznawanych sprawach, przepisy materialnego prawa podatkowego, w tym również ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, nie zawierały własnej definicji „działalności gospodarczej”. Dlatego organy podatkowe zasadnie posłużyły się definicją legalną zawartą w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 1999r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.). Stosownie do powyższego przepisu; działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy jest zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. W przekonaniu Sądu dokonywanie w okresie kilku lat wielokrotnego zakupu samochodów, a następnie ich sprzedaży, uzasadniało przyjęcie, że skarżący de facto trudnił się handlem samochodami, a więc tym samym prowadził działalność gospodarczą w świetle art. 2 ust. 1 ustawy – Prawo działalności gospodarczej, osiągając przychody podlegające opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym według 20% stawki na podstawie art. 6 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 w związku z art. 17 ustawy z dnia 20 listopada 1998r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz.930 ze zm.). Odnosząc się do zarzutów podniesionych w skargach Sąd wyjaśnił, że pojęcie

działalności gospodarczej obejmuje bardzo zróżnicowane postacie aktywności zarobkowej, od wykonywania zatrudnienia zarobkowego, po prowadzenie przedsiębiorstwa, a zatem od najprostszych po najbardziej skomplikowane. Przy tym działalność gospodarcza może być prowadzona ze stratą. Znajduje to potwierdzenie w przepisach podatkowych m.in. w art. 9 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, . samochodów.

Ustawa o opłacie skarbowej

1. W sprawie o sygn. I SA/Kr 160/07 Sąd sformułował tezę, że *powołanie się na okoliczność dokonania czynności cywilnoprawnej przed organem kontroli skarbowej nie jest tożsame z powołaniem się na tą okoliczność przed organem podatkowym i nie powoduje powstania obowiązku podatkowego w oparciu o art. 6 ust 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 o opłacie skarbowej.*

W sprawie tej organy ustaliły, że podatnik w trakcie kontroli skarbowej powołał się na zawartą umowę pożyczki, od której nie została pobrana obowiązująca wówczas opłata skarbowa. Mając powyższe na uwadze Naczelnik Urzędu Skarbowego wydał decyzje określającą wysokość zobowiązania podatkowego w opłacie skarbowej. Jako podstawę rozstrzygnięcia przyjął, art. 6 ust 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej, zgodnie z którym, jeżeli czynność cywilnoprawna nie została zgłoszona organowi podatkowemu w okresie pięciu lat od końca roku, w którym jej dokonano, a którakolwiek stron po upływie tego terminu powołuje się przed organami podatkowymi na okoliczność jej dokonania, termin przedawnienia prawa do ustalenia opłaty skarbowej biegnie na nowo od dnia powołania się na tę czynność.

Sąd nie podzielił tego stanowiska. Stwierdził, że w art. 6 ust 3 cyt. ustawy mamy do czynienia z rozwiązaniem wyjątkowym, przewidującym powstanie obowiązku podatkowego z chwilą powołania się na okoliczność dokonania czynności cywilnoprawnej i to po upływie terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Wyjątkowość rozwiązania wyraża się w tym, że przedawniony obowiązek podatkowy niejako odżywa, wskutek zajścia innego zdarzenia - powołania się na fakt dokonania czynności przed określonym w ustawie organem. W sprawie będącej przedmiotem sporu okoliczność zawarcia umowy pożyczki została ujawniona przed Dyrektorem Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie, który zgodnie z art. 8 ust 1 pkt. 3 cyt. ustawy

pełni funkcję organu kontroli skarbowej. Natomiast w art. 13 Op. wyrażono zamknięty katalog organów podatkowych, nie wymieniając wśród organów podatkowych organów kontroli skarbowej. W art. 31 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej zawarto stwierdzenie, że w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie do postępowania kontrolnego stosuje się przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa, a użyte w ustawie określenia organ kontroli skarbowej, oznaczają odpowiednio organ podatkowy. Podkreślenia jednak wymaga, że odesłanie to odnosi się do postępowania kontrolnego, które trwa od momentu jego wszczęcia do chwili doręczenia decyzji. W świetle powyższych uregulowań uznać należy, iż Dyrektor Kontroli Skarbowej nie jest organem podatkowym. Konsekwentnie powoduje to, że ilekroć w przepisach podatkowych przyznane są określone kompetencje organowi podatkowego, nie można ich rozszerzyć na właściwość organów kontroli skarbowej. Nie ma podstaw do twierdzenia, że wszędzie tam, gdzie przepisy podatkowe używają pojęcia "organ podatkowy", powinno się przez to rozumieć także Dyrektora Kontroli Skarbowej. Nie istnieje bowiem żaden powód, dla którego można by uznać, że używanie przez ustawodawcę różnych pojęć jest bez znaczenia i wolno nadawać tym pojęciom identyczny zakres w drodze wykładni dokonanej z pominięciem gramatycznego sensu analizowanych przepisów. Uznana zasadą w prawie podatkowym jest konieczność wynikania obowiązku podatkowego wprost z przepisu prawa powszechnie obowiązującego. Oznacza to, że nie można w drodze interpretacji rozszerzającej przepisu, wyciągać negatywnych dla podatnika konsekwencji w zakresie powstania obowiązku podatkowego

2. W sprawie sygn. akt I SA/Kr 213/06 Sąd rozpoznał skargę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 16 grudnia 2005 r. utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 9 września 2005 r. w sprawie odmowy stwierdzenia nadpłaty w opłacie skarbowej odpowiednio w kwocie 32.680,00 zł i 15.000,00 zł od umów sprzedaży akcji. Powyższe rozstrzygnięcia zapadły na tle następującego stanu faktycznego.

Od zawartych w dniu 29 kwietnia 1998 r. i w dniu 19 kwietnia 2000 r. umów zbycia imiennych akcji Spółki Akcyjnej pomiędzy spółką cywilną jako sprzedającym, a M. B. jako kupującą została uiszczona opłata skarbową odpowiednio w dniu 13 maja 1998 r. w wysokości [...] zł. i w dniu 4 maja 2000 r. w wysokości [...] zł Wspólnicy spółki cywilnej złożyli wniosek o stwierdzenie nadpłaty i zwrot opłaty

skarbowej w wysokości [...] zł oraz [...] zł uiszczonej z tytułu zbycia tych akcji. W uzasadnieniu podniesiono, że sprzedaż akcji przez podatnika podatku do towarów i usług, nawet, jeżeli nie mieści się w statutowo określonym zakresie działalności tego podatnika, nie podlega opłacie skarbowej.

Rozpoznając skargę sąd określił, iż skarżąca spółka przyznała, że sprzedaż akcji nie ma jakiegokolwiek związku ze świadczeniem przez nią usług pośrednictwa finansowego. Przy niespornym stanie faktycznym Sąd odniósł się do zarzutu naruszenia przywołanego na wstępie art. 3 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o opłacie skarbowej. Sąd wskazał, że szczegółowej wykładni art. 3 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o opłacie skarbowej, którą Sąd w składzie orzekającym w niniejszych sprawach w pełni akceptuje, dokonano w uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 listopada 2000 r., sygn. akt FPS 11/00, ONSA 2001/2/55. Niewątpliwie wyłączenie spod opłaty skarbowej, o którym mowa w pierwszej części (normie) analizowanego przepisu, które dla rozstrzygnięcia niniejszych spraw ma decydujące znaczenie, miało charakter podmiotowo – przedmiotowy, gdyż wyłączenie dotyczyło podatnika podatku od towarów i usług w rozumieniu art. 5 ustawy o VAT (element podmiotowy), który zawarł jedną z umów w nim wymienionych podlegającą opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług na podstawie art. 2 ustawy o VAT (element przedmiotowy). Błędne jest zatem stanowisko, które zaprezentowała skarżąca spółka w toku postępowania podatkowego jak również przed sądem administracyjnym, że sam fakt „bycia” czynnym podatnikiem podatku od towarów i usług powodował w świetle art. 3 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o opłacie skarbowej, że sprzedaż akcji nie podlegała opłacie skarbowej.

Na tle przedstawionej wykładni przepisów mających w sprawie zastosowanie należało zatem rozważyć kwestię, czy sprzedaż akcji w rozstrzyganym przypadku mogła być uznana za „odpłatne świadczenie usług” w rozumieniu ustawy o VAT oraz czy (przyjmując, iż mieści się w zakresie tego pojęcia) nie jest ona jednocześnie objęta zwolnieniem przewidzianym w art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT (czy mieści się w poz. 13 załącznika nr 2 do tej ustawy. Z bezspornych ustaleń faktycznych w tym zakresie (przyznanych także przez skarżącą spółkę) wynika, że sprzedaż imiennych akcji nie była dokonana w ramach odpłatnego świadczenia usług, tym bardziej w ramach usługi pośrednictwa finansowego. W tej sytuacji zasadne było stanowisko organów podatkowych, co do braku podstaw do zwrotu opłaty skarbowej uiszczonej

od zawartych umów sprzedaży akcji, albowiem przedmiotowe umowy sprzedaży akcji nie podlegałyby opłacie skarbowej tylko wtedy, gdy przynajmniej w stosunku do jednej ze stron tych umów będącej podatnikiem podatku od towarów i usług, miałyby one charakter usługi pośrednictwa finansowego zwolnionej od tego podatku, a co w rozpoznawanych sprawach nie miało miejsca.

Sposób opodatkowania dotacji przekazywanych przez gminy na utrzymanie gminnych zakładów budżetowych wykonujących zadania publiczne.

W wyroku z dnia 10 sierpnia 2007r. sygn. 1677/05 (wyrok prawomocny) Sąd przyjął, że dotacja udzielona przez gminę zakładowi budżetowemu na sfinansowanie kosztów działalności w zakresie wykonywania zadań własnych gminy nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług na zasadzie art. 29 cyt. ustawy o podatku od towarów i usług, nawet jeżeli zgodnie z art.19 ust. 7 poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 26 listopada 1998r. o finansach publicznych (obecnie obowiązująca ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych nie zmieniła zasad finansowania zakładów budżetowych) jest to dotacja przedmiotowa i jako taka obliczana jest jako dofinansowanie do jednego kilometra”. Za okoliczność przesadzającą w sprawie Sąd uznał to, że dotacja udzielona Skarżącemu w rzeczywistości stanowiła realizację wykonywania zadań własnych gminy, przy czym nie ma znaczenia prawnopodatkowego fakt, że realizującym bezpośrednio te zadania był zakład budżetowy będący odrębnym podatnikiem w podatku od towarów i usług. W konsekwencji przekazana dotacja zakładowi budżetowemu, zdaniem Sądu, nie była zapłatą za wykonywane usługi transportowe, była natomiast finansowaniem kosztów działalności wyodrębnionej organizacyjnie jednostki gminnej powołanej do realizacji zadań publicznych.”

Przedmiotowy wyrok jest o tyle istotny, że sposób ustalania gminnych dotacji do kosztów działalności zakładów budżetowych bardzo często sugeruje ich bezpośredni wpływ na cenę usług (w rozpatrywanej sprawie były to usługi transportowe zapewnienia komunikacji zbiorowej na terenie gminy), co w konsekwencji powoduje spory co do opodatkowania tego typu dotacji, gdyż art. 29 ustawy o podatku od towarów i usług stanowi, że obrót *„...zwiększa się o otrzymane dotacje, subwencje i inne dopłaty o podobnym charakterze mające bezpośredni*

wpływ na cenę (kwotę należną) towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika, pomniejszone o kwotę należnego podatku”.

Ustawa o podatku akcyzowym

Skutki niedochowania przez sprzedawcę odebrania oświadczeń, o których mowa w § 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 marca 2002r. w sprawie podatku akcyzowego (Dz. U. Nr 27 poz. 269 ze zmianami). były rozważane w sprawie I SA/Kr 394/06. W wyroku z dnia 5 czerwca 2007 r. (wyrok prawomocny) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie przyjął, że:

- 1) braki formalne oświadczeń nabywców oleju opałowego mogą być uzupełniane przez sprzedawcę w trakcie postępowania kontrolnego lub podatkowego, ale jego kosztem i staraniem, i w rozsądnym terminie,
- 2) fikcyjne dane zawarte w oświadczeniach nabywców oleju napędowego na cele grzewcze nie będą powodowały utraty zwolnienia podatkowego u sprzedawcy oleju ale pod warunkiem, że wykaże on, że dołożył należytej staranności przy odbieraniu oświadczeń przy wykorzystaniu uprawnień z art. 35a cyt. ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym,
- 3) w przypadku zaprzeczania nabywcy oleju co do faktu złożenia oświadczenia o nabyciu oleju na cele grzewcze to organ podatkowy winien przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ustalenia, czy obowiązek podatkowy powstał u sprzedawcy jako dysponującego faktycznie niezłożonym oświadczeniem, czy też obowiązek taki powstał po stronie nabywcy, który nabyty olej wykorzystuje na inne cele.”

Przedmiotem sporu w rozstrzyganej sprawie było ustalenie czy sprzedawca oleju opałowego na cele grzewcze będzie zobowiązany do zapłaty podatku akcyzowego w każdym przypadku, gdy organ podatkowy stwierdzi, że odbierane od nabywców oleju oświadczenia nie spełniają wymogów formalnych z § 6 cyt. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie podatku akcyzowego, lub, gdy oświadczenia te zawierają nieprawdziwe, fikcyjne dane nabywców oleju. Dodatkowo przedmiotem sporu było to, czy w przypadku gdy osoba, której dane osobowe zawarto w oświadczeniu o nabyciu oleju na cele grzewcze zaprzeczy faktowi nabycia - organ podatkowy powinien prowadzić postępowanie dowodowe,

w szczególności na okoliczność ustalenia prawdziwości podpisów na oświadczeniu.

Powyższy problem stał się przyczyną skierowania zapytania prawnego (postanowienie z dnia 16 listopada 2007r. sygn. I FSK792/07) Naczelnego Sadu Administracyjnego do Trybunału Konstytucyjnego.

Wydział II.

Prawo budowlane

1. W sprawie o sygn. akt II S.A./Kr 879/03. w wyroku z dnia 27 lutego 2007 r. oddalającym skargę na decyzję Wojewody M. z dnia 6 marca 2003 r. w przedmiocie pozwolenia na użytkowanie obiektu Sąd stwierdził, że na gruncie przepisów o pozwoleniu na budowę utrwalił się pogląd, zgodnie z którym realizacja inwestycji stanowi przeszkodę dla wydania takiego pozwolenia, pociągając za sobą bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego i skutkując koniecznością umorzenia postępowania administracyjnego w oparciu o art. 105 § 1 kpa (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 15 listopada 200 r., IV SA 1164/98, Lex Omega nr 188797 i II OSK 286/05, Lex Omega nr 190997). Z uwagi na podobieństwo charakteru instytucji pozwolenia, mającego uprawniać do wykonania pewnych działań w przyszłości, nie zaś legalizować dokonanie ich niezgodnie z przepisami, można odnieść powyższe poglądy także do decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego. Jeżeli zatem inwestor występuje z wnioskiem o pozwolenie na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego, której już samowolnie dokonał, sprawa taka może co najwyżej stanowić przedmiot działań nadzoru budowlanego, natomiast wszczęte przed organami administracji architektoniczno-budowlanej postępowanie administracyjne pozbawione będzie swojego przedmiotu. Słusznie zatem postępowanie w tej sprawie zostało umorzone w oparciu o art. 105 §1 kpa.

Wyrok jest prawomocny.

2. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 101/07, w której w dniu 25 kwietnia 2007 r. zapadł wyrok uchylający decyzje organu I i II instancji /z dnia 27 listopada 2002 r./, podjęto próbę udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy ogrodzenie to obiekt budowlany, czy też urządzenie budowlane. Zdaniem Sądu ogrodzenie jest urządzeniem budowlanym tylko wtedy, gdy nieruchomość jest zabudowana i pozostaje funkcjonalny związek między ogrodzeniem, a obiektem budowlanym. Jeżeli więc nieruchomość posiada większą powierzchnię, niż jej teren zabudowany (działka budowlana) to ogrodzenie będzie tylko wtedy urządzeniem budowlanym, gdy będzie związane z zabudową, a nie z ogrodzeniem całej nieruchomości. Przykładowo: nieruchomość użytkowana jest jako sad i siedlisko; urządzeniem budowlanym ogrodzenie będzie tylko dla siedliska, dla sadu będzie natomiast obiektem budowlanym.

Wyrok jest prawomocny.

3. Odmienny pogląd wyraził Sąd w sprawie II SA/Kr 868/05. Uchylając zaskarżoną decyzję /z dnia 2 czerwca 2004 r./ Sąd stwierdził, że budowa ogrodzenia od strony drogi jest, wymagającą zgłoszenia, budową obiektu budowlanego, do której odnoszą się rygory z art. 49b Prawa budowlanego. Wskazał Sąd, że zgodnie ze słowniczkiem wyrażeń ustawowych zawartym w art. 3 pkt 6 Prawa budowlanego /w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania zaskarżonej decyzji/, ilekroć w ustawie jest mowa o budowie należy przez to rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, oraz nadbudowę obiektu budowlanego. Stosownie do punktu siódmego omawianego przepisu przez roboty budowlane należy rozumieć budowę, a także prace polegające na montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Wedle zaś art. 3 pkt 1a obiektem budowlanym jest budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi. Ustawa definiuje także obiekty nazwane urządzeniami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym; są to urządzenia techniczne zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym oczyszczania lub gromadzenia ścieków, przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki /art. 3 pkt 9/. Skoro więc urządzenie budowlane związane z obiektem budowlanym jest urządzeniem technicznym, a obiektem budowlanym jest budynek wraz z urządzeniami technicznymi, to przyjąć należy, że urządzenie budowlane związane z obiektem budowlanym jest częścią obiektu budowlanego.

Zauważyć przy tym można, że sformułowanie „urządzenie budowlane” użyte w dalszym tekście ustawy tylko w jednym przepisie art. 39a, w którym mowa jest m.in. o budowie urządzenia budowlanego i to po uzyskaniu pozwolenia na budowę. Twierdzenia, że urządzenie budowlane związane z obiektem budowlanym nie jest obiektem budowlanym lub częścią obiektu budowlanego nie da się pogodzić z treścią przepisów art. 29 ust. 1 pkt 23 i art. 30 ust. 1 pkt 3, które, posługując się pojęciem „budowa”, w związku z treścią art. 3 pkt 6 Prawa budowlanego, muszą odnosić się do obiektu budowlanego. Zgodnie z art. 28 i 30 Prawa budowlanego roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, lub po dokonaniu zgłoszenia. W myśl przepisu art. 29 ust. 1 pkt 23 prawa budowlanego pozwolenia na budowę nie wymaga budowa ogrodzeń. Skoro więc, jak wyżej wskazano, pojęcie „budowa” odnosi się do obiektu budowlanego, ustawodawca przesądził, że ogrodzenie jest obiektem budowlanym. Również w przepisie art. 30 ust. 1 pkt 3 wymieniającym przypadki, w których wymagane jest dokonanie organowi zgłoszenia, mowa jest o budowie ogrodzeń od strony dróg, ulic, placów i innych miejsc publicznych oraz o wysokości powyżej 2,20 m. Powyższe również wskazuje na to, że ogrodzenie takie jest obiektem budowlanym. Fakt, iż ogrodzenie pozostaje funkcjonalnie związane z budynkiem i stanowi przez to „urządzenie”, nie pozbawia go charakteru obiektu budowlanego. Nie ma wszak wątpliwości, że definiowany w odrębnym punkcie 5 art. 3 Prawa budowlanego „tymczasowy obiekt budowlany” jest zarazem „obiektem budowlanym” definiowanym w punkcie 1. Takie, „nakładające się” regulacje są efektem przyjęcia przez ustawodawcę opisowej metody formułowania definicji. W konsekwencji definicje te nie mają charakteru zamkniętego, a ich znaczenie ustalane być musi w powiązaniu z pozostałymi regulacjami ustawy. Żadne zaś z nich nie dostarczają argumentów za wyłączeniem ogrodzeń z pojęcia „obektu budowlanego”. W ustępie 5 art. 49b przewidziano i określono opłatę legalizacyjną w przypadku reglamentowanej prawem, a samowolnej budowy ogrodzeń. Sąd uznał przy tym, że do stanu sprawy niniejszej nie można odnosić uchwały składu siedmiu sędziów NSA z dnia 15 maja 2000 r. /ONSA 2000/4/1337/, wedle której wykonywanie lub wykonanie w istniejącym obiekcie budowlanym urządzenia budowlanego /przyłącza wodociągowego/, o którym mowa w art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. nie jest budowaniem obiektu budowlanego lub jego części w rozumieniu art. 48 tej ustawy. W ustawie Prawo budowlane w kwestii wykonania przyłącza nie użyto bowiem sformułowania

„budowa”, które musi odnosić się do budowy obiektu budowlanego, a ponadto uchwała podjęta została na tle innego stanu prawnego, przed jego licznymi i istotnymi zmianami.

Wyrok jest prawomocny.

4. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 790/05 Sąd zajął stanowisko, że jeżeli budynek, pomimo cech rzeczywiście bliższych obiektowi mieszkalnemu niż gospodarczemu, realizowany był na podstawie ostatecznego pozwolenia na budowę, które określało go jako budynek gospodarczy, organy nadzoru budowlanego nie miały podstaw do kwestionowania takiej realizacji, a robót budowlanych nie sposób uznać za istotnie odbiegające od zatwierdzonego projektu budowlanego. Okoliczności podnoszone przez skarżących (istnienie otworów okiennych, drzwi, wysokość budynku – zdaniem skarżących przemawiają za tym, że inwestor realizuje budynek mieszkalny, mimo, że posiada pozwolenie na budowę budynku gospodarczego), nie świadczą o odstępstwie od zatwierdzonego projektu, a jedynie mogą prowadzić do wniosku, iż inwestorzy po zakończeniu realizacji obiektu mają zamiar użytkować go jako budynek mieszkalny, a nie gospodarczy. Wskazać należy jednak, że takie działanie będzie stanowiło zmianę określonego w pozwoleniu na budowę sposobu użytkowania i musi być poprzedzone odpowiednim zgłoszeniem w trybie art. 71 ustawy Prawo budowlane. Samowolna zmiana sposobu użytkowania obiektu stanowi natomiast przesłankę do działania organów nadzoru budowlanego (art. 71a ustawy). Nie sposób natomiast mówić o takiej zmianie w stanie faktycznym, kiedy obiekt nie został jeszcze ukończony i nie przystąpiono do jego użytkowania.

Wyrok jest prawomocny.

5. W sprawie o sygn. akt. II SA/Kr 1129/05 Sąd rozpoznający skargę na decyzję z dnia 29 lipca 2005 r. zwrócił uwagę, iż rozbieżności w orzecznictwie budzi odpowiedź na pytanie jaki wpływ na trzydziestodniowy termin wskazany w art. 30 ust. 5 Prawa budowlanego ma okoliczność, że zgłoszenie jest niekompletne i organ administracji jest zobowiązany wezwać o jego uzupełnienie zgodnie z art. 30 ust. 2 powołanej ustawy. Sąd podzielił stanowisko wyrażone w wyroku WSA w Warszawie dnia 16 marca 2005 r., sygn. akt VII SA/Wa 99/04, oraz powołanych tam wyrokach NSA z dnia 23 marca 1999 r. sygn. akt IV SA 1793/96 i z dnia 27 lipca 1999 r. sygn. akt IV SA 797/97, że trzydziestodniowy termin, o którym mowa w art. 30 ust. 5 Prawa

budowlanego jest terminem zawitym i nie jest możliwe jego przedłużenie, nawet w przypadku wydania postanowienia zobowiązującego inwestora do uzupełnienia braków zgłoszenia. Literalna wykładnia powołanego przepisu nie nasuwa żadnych wątpliwości w tym zakresie. Gdyby postanowienie miało mieć wpływ na początek biegu przedmiotowego terminu, racjonalny ustawodawca powinien to jednoznacznie wyrazić w przepisie, a tego nie uczynił. Dokonanie zgłoszenia, nawet zawierającego braki rozpoczyna bieg terminu do wniesienia sprzeciwu, który zdaniem Sądu jest wystarczający do zbadania zasadności zgłoszenia i ewentualnie uzupełnienia jego braków. Zadaniem organu, który zamierza wnieść sprzeciw, jest powiadomienie o tym inwestora najpóźniej w terminie 30 dni od chwili doręczenia zgłoszenia, gdyż w przeciwnym wypadku będzie on mógł przystąpić do wykonywania robót budowlanych, które nie będą mogły być uznane za samowolę budowlaną. Tym samym skład orzekający w niniejszej sprawie nie podzielił poglądu przedstawionego w wyrokach NSA z dn. 25 lipca 2006 r. sygn. akt II OSK 956/05, ONSA i WSA 2007/1/12 z dnia 24 lutego 2006 r. sygn. II OSK 593/05., z dnia 17 maja 1999 r. IV SA 747/97, i z dnia 16 grudnia 2002 r. IV SA 2765/00 ONSA 2004/2/49, iż termin do wniesienia sprzeciwu może być liczony od dnia uzupełnienia zgłoszenia. Na taką interpretację, zdaniem Sądu nie pozwala wyraźny zapis ustawy, który uniemożliwia inny sposób liczenia terminu do wniesienia sprzeciwu, jak od daty doręczenia zgłoszenia organowi I instancji.

Wyrok jest prawomocny.

6. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 832/06 ze skargi na decyzję Wojewody M. z dnia 4 maja 2006 r. o odmowie uchylenia decyzji w sprawie udzielenia pozwolenia na budowę i zatwierdzenia projektu budowlanego, Sąd, uchylając zaskarżoną decyzję i decyzję organu I instancji podkreślił, iż zgodnie z art. 28 Prawa budowlanego stroną w procesie inwestycyjnym jest inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystości oraz zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu. W sprawach budowlanych interes prawny będzie wynikać przede wszystkim z prawa własności (prawa użytkowania wieczystego) nieruchomości sąsiednich. Zgodnie z art. 3 pkt 20 Prawa budowlanego przez obszar oddziaływania obiektu rozumie się teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu. Tym samym samo powoływanie się przez organy

administracji na zachowanie „technicznych” odległości planowanej inwestycji od granicy działki sąsiedniej nie spełnia wymogu należytego uzasadnienia przez organy administracji braku przymiotu strony w odniesieniu do skarżącej. Za obszar oddziaływania obiektu należy uznać obszar określony dla projektowanego obiektu budowlanego w chwili wszczęcia postępowania w sprawie pozwolenia na budowę tego obiektu, na podstawie jego rodzaju i charakterystyki. Takie stanowisko zajęto w orzecznictwie sądowym (WSA w Warszawie w wyroku z dnia 4 lipca 2006 r., sygn. akt VII SA/Wa 121/06 oraz w wyroku z dnia 4 stycznia 2006 r. sygn. akt VII SA/Wa 935/05) i Sąd w tej sprawie pogląd ten podziela. W każdym przypadku do organów administracji należy zakreślenie tego obszaru i zbadanie prawidłowości ustalenia stron tego postępowania. Natomiast właściciel nieruchomości sąsiedniej z projektowaną budową, powinien wskazać konkretny przepis, przewidujący w konkretnej sytuacji ograniczenie w swobodnym korzystaniu z jego nieruchomości wprowadzone ze względu na powstanie w sąsiedztwie określonego obiektu budowlanego (WSA w Warszawie w wyroku z dnia 24 października 2005 r., VII SA/Wa 26/05, niepubl.).

Wyrok nie jest prawomocny.

7. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1199/06 Sąd rozpoznający skargę na decyzję z dnia 15 września 2006 r. stwierdził, że stosownie do przepisu art. 28 Prawa budowlanego, rozpoczęcie robót budowlanych winno być co do zasady poprzedzone uzyskaniem pozwolenia na budowę. Katalog wyjątków od tej zasady zawierają dalsze przepisy ustawy, w tym art. 29 ust. 1 pkt 2 w/w aktu prawnego. Owa wyjątkowość regulacji polega na tym, że w opisanych sytuacjach pozwolenie na budowę zastępowane jest zgłoszeniem. Ta łagodniejsza forma reglamentacji dotyczy przedsięwzięć drobnych, nieskomplikowanych pod względem technicznym, łatwych w realizacji. Taka właśnie jest inwestycja opisana w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. budowa wymienionych tam obiektów o powierzchni zabudowy do 25 m². Opisane w drugim zdaniu wymienionego przepisu ograniczenie odnosi się do liczby takich obiektów w powiązaniu z powierzchnią działki, w istocie stanowi więc wyjątek od wyrażonego w zdaniu pierwszym generalnego zwolnienia (dla wymienionych tam obiektów) od obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę. Tylko z takim zastrzeżeniem możliwe jest nadanie właściwego znaczenia użytemu przez ustawodawcę sformułowaniu. Zdanie drugie przepisu oznacza wyłączenie z

możliwości realizacji obiektu o powierzchni zabudowy do 25 m² na podstawie zgłoszenia tylko takie sytuacje, w których „łączna liczba tych obiektów na działce” ma „przekraczać dwa na każde 500 m² powierzchni działki”. W tym ograniczeniu nie mieści się w ogóle sytuacja, w której na danej działce ma istnieć jeden taki obiekt. Dla jednego więc obiektu (o wskazanych parametrach) powierzchnia działki, w kontekście omawianego ograniczenia zwolnienia od obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, nie ma żadnego znaczenia. Ograniczenie co do istoty dotyczy liczby obiektów, a nie powierzchni działki. Tę tezę ostatecznie potwierdza również to, że z dniem 26 września 2005 r. (ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane) usunięto z przepisu art. 29 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego zapis stanowiący jego ostatnie zdanie: „ a powierzchnia działki nie może być mniejsza niż 500 m²”.

Wyrok nie jest prawomocny.

8. W sprawie II SA/Kr 167/05 wyrokiem z dnia 8 maja 2007 r. Sąd uchylił postanowienie I i II instancji /z dnia 16 listopada 2004 r./, którego przedmiotem był nakaz wstrzymania użytkowania. W ocenie Sądu organy administracyjne nieprawidłowo, niezgodnie z prawem przyjęły, iż można powtórnie wstrzymać użytkowanie przedmiotowego budynku, na podstawie art. 50 ust. 1 w zw. z art. 71 ust. 3 ustawy Prawo budowlane. Sąd wskazał, że postanowienie o wstrzymaniu użytkowania części przedmiotowego budynku zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane traci ważność po upływie 2 miesięcy od dnia doręczenia, chyba że w tym terminie zostanie wydana decyzja, o której mowa w art. 50 a pkt 2 albo w art. 51 ust. 1 w/w ustawy. Termin 2 miesięczny jest okresem, w którym organ nadzoru budowlanego powinien przeprowadzić niezbędne postępowanie wyjaśniające i ewentualnie wdrożyć postępowanie naprawcze. Bezskuteczny upływ tego terminu (tzn. niewydanie odpowiedniej decyzji) oznacza, że ustaje zakaz użytkowania obiektu (por. wyrok NSA z 23.10. 1998 r., sygn. akt IV SA 1578/96). W takiej sytuacji nie jest już możliwe wydanie decyzji na podstawie art. 51 ust. 1 prawa budowlanego. Zgodnie z art. 50 ust. 4 Prawa budowlanego postanowienie o wstrzymaniu robót traci ważność po upływie 2 miesięcy od dnia doręczenia stronie. Ma ono zatem charakter tymczasowy, a jego obowiązywanie wygasa z mocy prawa w terminie określonym w art. 50 ust. 4 tej ustawy. Zdaniem Sądu brak jest podstaw prawnych do wydawania kolejnych postanowień o wstrzymaniu robót budowlanych na podstawie art. 50 ust. 1

prawa budowlanego w danym postępowaniu administracyjnym, w tym samym stanie faktycznym i prawnym sprawy. Ustawodawca w sposób jednoznaczny, ustalając sekwencję działań organów nadzoru budowlanego, powiązał wydanie postanowienia o wstrzymaniu robót budowlanych z późniejszymi działaniami tych organów, nakazując w terminie 2 miesięcy wydanie stosownych decyzji na podstawie art. 50a pkt 2 albo w art. 51 ust. 1 prawa budowlanego. Ze względu na stosunkowo restrykcyjne skutki tego przepisu niedopuszczalne jest przedłużenie tego okresu przez wydawanie kolejnych postanowień o wstrzymaniu robót budowlanych, zamiast podjęcia stosownej decyzji na podstawie art. 50a pkt 2 albo w art. 51 ust. 1 Prawa budowlanego. Zatem w przedmiotowej sprawie nie było dopuszczalne ponowne wydanie postanowienia o wstrzymaniu użytkowania obiektu budowlanego (po utracie ważności pierwszego), opartego na tych samych przesłankach co poprzednie.

Wyrok jest prawomocny.

9. Dla sprawy o sygn. akt II SA/Kr 1014/07 zakończonej wydaniem wyroku uchylającego decyzje organów I i II instancji, kluczowym dla rozstrzygnięcia było zagadnienie charakteru prawnego zgody na przeniesienie decyzji o pozwoleniu na budowę, o której mowa w art. 40 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. Zdaniem Sądu, zgoda taka, wyrażona w formie pisemnego oświadczenia jest jednostronną czynnością prawną-oświadczeniem woli w rozumieniu kodeksu cywilnego. Do oświadczenia tego należy więc stosować przepisy kodeksu cywilnego dotyczące oświadczeń woli, zatem także przepisy regulujące kwestie wad tych oświadczeń. Kwestia skuteczności złożonego oświadczenia nie może podlegać badaniu przez organy administracji. Jest ona zagadnieniem wstępnym w rozumieniu przepisu art. 97§1 pkt 4 kpa. Od rozstrzygnięcia przez sąd powszechny w przedmiocie skuteczności oświadczenia o przeniesieniu pozwolenia na budowę zależeć będzie spełnienie się przesłanek, bądź ich brak do zastosowania art. 40 ust. 1 prawa budowlanego.

Wyrok nie jest prawomocny.

10. Wyrokiem z dnia 9 lutego 2007 r., w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 795/06, Sąd uchylił decyzję I i II instancji z dnia 19 kwietnia 1993 r. w przedmiocie nakazu rozbiórki. W niniejszej sprawie organ prawidłowo uznał, że obiekt budowlany został wniesiony bez wymaganego pozwolenia na budowę, czyli z naruszeniem przepisów

obowiązujących w okresie jego budowy, jednakże dla skutecznego orzeczenia nakazu rozbiórki konieczne było ponadto ustalenie zaistnienia wymaganej art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo budowlane dalszej przesłanki tj. wzniesienia budynku lub jego części na terenie, który zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie jest przeznaczony pod zabudowę lub przeznaczony jest pod innego rodzaju zabudowę. Organy administracji orzekające w sprawie ustaliły, iż w chwili wydawania decyzji przez organ odwoławczy istniała tylko część planu zagospodarowania przestrzennego w postaci rysunku planu. Brak było natomiast części opisowej tego planu. Decyzja nakazująca rozbiórkę obiektu budowlanego wydana więc została na podstawie rysunku planu oraz opinii specjalisty w zakresie planowania przestrzennego, podczas gdy, w myśl § 13 Zarządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 17 października 1988 roku (M.P.88.30.269) projekt planu miejscowego składał się z rysunków i tekstu planu. Rysunek planu jest integralną częścią planu i ma tym samym moc wiążącą. Obowiązuje jednak tylko w takim zakresie, w jakim zostało to określone w uchwale rady o treści planu. Rysunek jako znak graficzny nie może wiązać bezpośrednio, nie spełnia bowiem wymagań normy prawnej z jej klasyczną budową: hipoteza, dyspozycja, sankcja. Wymaga zatem przełożenia na język normy prawnej i dopiero wtedy może wiązać (tak Zygmunt Niewiadomski w: Planowanie przestrzenne. Zarys systemu. Wydawnictwo Prawnicze Lewis Nexis, Warszawa 2002, str. 106). Rysunek planu obowiązuje w takim zakresie w jakim tekst planu odsyła do ustaleń planu wyrażonych graficznie na rysunku. Również materiały do planu zagospodarowania przestrzennego nie mogą stanowić podstawy do wydania decyzji nakazującej rozbiórkę obiektu wybudowanego bez pozwolenia na budowę. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 lipca 1984 roku o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1989 r. Nr 17, póź. 99) aktami, w oparciu o które można było stwierdzić, czy dany obiekt znajduje się na terenie, który nie jest przeznaczony pod zabudowę albo przeznaczony jest pod innego rodzaju zabudowę, były plany miejscowe. Co prawda, w oparciu o art. 48 ust. 4 ustawy o planowaniu przestrzennym z 1984 roku na obszarach, dla których nie było miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, decyzje wpływające na sposób zagospodarowania oraz wykorzystania gruntów, mogły być podejmowane na podstawie posiadanych materiałów do planu, uzupełnionych niezbędnymi danymi, po dokonaniu uzgodnień z zainteresowanymi organami, oraz spełnieniu wymagań określonych w przepisach

szczególnych, jednak działanie powyższego przepisu było ograniczone rzeczowo i czasowo. Przepis ten mógł się odnosić tylko do decyzji wydawanych na podstawie art. 36-44 ustawy o planowaniu przestrzennym. Brak jest natomiast podstaw, aby działanie tego przepisu przenosić na inne ustawy, a w tym na przepisy Prawa budowlanego dotyczące wydania nakazu przymusowej rozbiórki (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 listopada 1998 roku (IV SA 2078/96 LEX nr 43724). Skoro więc materiały do planów nie mogły stanowić podstawy do wydania nakazu rozbiórki to także nakaz taki nie mógł zostać wydany w oparciu jedynie o rysunek miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego oraz wydaną w oparciu o niego opinię specjalisty z zakresu planowania przestrzennego.

Wyrok jest prawomocny.

11. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 5/06 kontrolą sądową objęta była decyzja z dnia 21 października 2005 r. Sąd stwierdził, że zmiana art. 32 ust. 4 pkt 2 prawa budowlanego z 1994 r. dokonana 11 VII 2003 r. znacznie zliberalizowała zasadę, wg. której do kompetencji organu właściwego do wydania pozwolenia na budowę należało sprawdzenie, czy składający wniosek o wydanie pozwolenia na budowę posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Poprzednio przepis ten zezwalał na wydanie pozwolenia na budowę wyłącznie temu kto "wykazał prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane"; nowy przepis przewiduje, że takie postanowienie może być wydane wyłącznie temu, kto "złożył oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej, o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane". Niewątpliwie po zmianie przepisu inaczej wygląda kwestia ciężaru dowodu; poprzednio to inwestor miał wykazywać takie prawo; obecnie, to organ musi dowieść, iż złożone oświadczenie jest wadliwe. Sąd częściowo podzielił pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego, co do wykładni art. 32 ust. 4 pkt 2 pr. bud., (por. np. postanowienie NSA z 2 XII 2005r., II OSK 857/05), ale stanowisko tam wyrażone uznał za idące zbyt daleko. Jego zdaniem oświadczenie o jakim mowa, stanowi jedynie domniemanie posiadania stosowanego uprawnienia, które może zostać obalone w ramach postępowania dowodowego (por. S. Dudzik, J. Pisuliński " Określenie sposobu korzystania z gruntu w umowie o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste - konsekwencje dla procesu inwestycyjnego", Samorząd Terytorialny 20067 5/49/.

Wyrok nie jest prawomocny.

Nieruchomości

1. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1176/05 Sąd badał zgodność z prawem decyzji z dnia 5 sierpnia 2005 r. o umorzeniu postępowania w sprawie o stwierdzenie nabycie prawa własności nieruchomości. W ocenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego treść art. 6 i 11 dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (Dz. U. z 1995 r. Nr 18, poz. 107 z późn. zm.) wskazuje na deklaratoryjny charakter decyzji w przedmiocie nabycia nieruchomości objętej tym dekretem. Przemawia za tym zawarte w art. 6 ust. 1 w/w dekretu sformułowanie, zgodnie z którym „rolników gospodarujących na nieruchomościach państwowych uznaje się za właścicieli tych nieruchomości, jeżeli oni lub ich poprzednicy prawni uzyskali posiadanie tych nieruchomości na podstawie (...)”. Osoby spełniające określone tym artykułem przesłanki, obligatoryjnie musiały być uznane za właścicieli. Okoliczność, że w w/w dekrete nie użyto sformułowania wprost wskazującego na nabycie własności nieruchomości z mocy prawa nie oznacza, że takiego nabycia nie było. Ustalenie charakteru prawnego aktu dotyczącego nabycia własności nieruchomości winno pozostawać w bezpośrednim związku ze znaczeniem przesłanek uzasadniających nabycie prawa własności. Przywiązywanie wagi jedynie do gramatycznego znaczenia słów użytych przez prawodawcę, bez analizy samej instytucji prawnej, może prowadzić do nieprawidłowych rezultatów, zwłaszcza, jeżeli wykładni dokonuje się po upływie 50 lat od daty wejścia w życie danej instytucji.

W ocenie Sądu, jeżeli przesłanki uwłaszczenia (nabycia prawa) dotyczą takich zdarzeń, które mogą lub muszą nastąpić po wejściu w życie aktu generalnego (dekretu lub ustawy), wówczas nabycie prawa własności następuje aktem administracyjnym o charakterze konstytutywnym. W takiej bowiem sytuacji uprawniony podmiot musi wykazać (udowodnić), że zaistniały określone przesłanki po wejściu w życie aktu prawnego.

Wyrok jest prawomocny.

2. Problematyki wywłaszczenia nieruchomości i odszkodowania dotyczyła sprawa o sygn. akt II SA/Kr 1305/04, zakończona wyrokiem oddalającym skargę na

decyzję z dnia 7 września 2004 r. o umorzeniu postępowania w sprawie ustalenia odszkodowania za grunt zajęty pod drogę publiczną.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył stosowania przepisów art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną. Sąd stwierdził, że przeniesienie na rzecz Skarbu Państwa bądź właściwych jednostek samorządu terytorialnego własności określonej kategorii nieruchomości następuje z mocy prawa, za odszkodowaniem ustalonym i wypłacanym według zasad i trybu określonych w przepisach o odszkodowaniach za wywłaszczone nieruchomości /nie zaś na zasadach regulowanych przez prawo cywilne/ na wniosek właściciela nieruchomości złożony w okresie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2005 r. Po upływie tego okresu roszczenie wygasa. Ze zdarzeniem prawnym, którym jest wywłaszczenie nieruchomości z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 r. powiązane zostało zatem powstanie po stronie właściciela nieruchomości w tej samej dacie roszczenia odszkodowawczego, wynikającego z utraty prawa podmiotowego, którego realizacja została jednakże odroczone i ograniczona w czasie oraz uzależniona od złożenia wniosku. Taka konstrukcja wskazuje jednoznacznie, że podmiotem uprawnionym do realizacji roszczenia odszkodowawczego jest osoba tracąca własność nieruchomości z dniem 1 stycznia 1999 r. i w świetle brzmienia art. 73 ust. 1-5 p.w.u.r.a.p. nie istnieją jakiegokolwiek podstawy do uznania za podmiot legitymowany do jego dochodzenia osoby nie będącej właścicielem nieruchomości w powyższej dacie, która następnie nabyła nieruchomość w drodze czynności prawnej od poprzednika prawnego Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Takiej podstawy nie stwarzają także przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr124, poz. 1361 z późn.. zm.). Przepisy art. 1 ust. 1, art. 3 oraz art. 5 tej ustawy umożliwiają nabycie prawa rzeczowego od osoby nieuprawnionej, która została wpisana do księgi wieczystej jako właściciel. Stanowi to odstępstwo od zasady *nemo plus iuris in alium transfere potest, quam ipse habet*. Skoro wskazana ochrona prowadzi do nabycia własności, nie istnieją przesłanki do żądania odszkodowania w trybie art. 73 ust. 1 i 5 p.w.u.r.a.p. Bez znaczenia dla nabycia przedmiotowego roszczenia ma stan prawny nieruchomości ujawniony w księdze wieczystej w dacie wydania decyzji, o której mowa w art. 73 ust. 3 p.w.u.r.a.p., bowiem ma ona charakter deklaratoryjny, nie zmienia ona istniejącego

stanu prawnego, a jedynie potwierdza stan wynikający z przepisów ustawy, który nastąpił ex lege z dniem 1 stycznia 1999 r.

Wyrok jest prawomocny.

3. W sprawie o sygn. II SA/Kr 538/06 Sąd, rozpoznając skargę na decyzję z dnia 6 marca 2006 r. uznał, że zmiana stanu prawnego wywołana wejściem w życie z dniem 1 stycznia 1998 r. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603) została dokonana z zachowaniem zasady ciągłości regulacji prawnej, stąd ostateczne decyzje w przedmiocie zwrotu nieruchomości wydane pod rządami ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. z 1991r. Nr 30, poz. 127 z późn. zm.) wiążą erga omnes, również po wejściu w życie nowych regulacji. Do takich wniosków prowadzi okoliczność zachowania w ustawie o gospodarce nieruchomościami wszystkich istotnych elementów konstrukcyjnych dotychczasowego roszczenia o zwrot nieruchomości, w tym pozostawienie jako materialnoprawnej jego podstawy przesłanki zbędności wywłaszczonej nieruchomości na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu. Nawet jeżeli powyższe powiązano z art. 137, uznawanym za definicję ustawową pojęcia „zbędności nieruchomości”, wyodrębnienie w nim podanych okoliczności pozostaje w zgodzie z ogólną podstawą roszczenia, w której mieszczą się stany faktyczne objęte poprzednio obowiązującym stanem prawnym. Tak samo ukształtowano przedmiot roszczenia o zwrot nieruchomości na gruncie nowego i poprzedniego stanu prawnego. Poza tożsamością konstrukcji i przedmiotu roszczenia, a także nieprzypadkowym użyciem w nowej ustawie dla określenia podstawowej przesłanki zwrotu nieruchomości terminologii obowiązującej w poprzednim stanie prawnym, dodatkową okolicznością świadczącą o ciągłości regulacji jest brak w tej ustawie jakichkolwiek przepisów odnoszących się do decyzji wydanych na gruncie poprzedniego stanu prawnego.

Wyrok nie jest prawomocny.

4. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 503/05 ze skargi na decyzje z dnia 11 lutego 2005 r. w przedmiocie odmowy zwrotu nieruchomości Sąd zwrócił uwagę, iż pomimo braku w ustawie o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości z dnia 29 kwietnia 1985 r.(tekst jednolity Dz. U. z 1991 r. Nr 30. poz, 127 z późn. zm.) przepisu

wyłączającego możliwość zwrotu nieruchomości obciążonej użytkowaniem wieczystym, także pod rządami tej ustawy powszechnie przyjmowano, że zwrot nieruchomości obciążonej takim prawem nie jest możliwy. Podstawą tego stanowiska było przyjęcie, że organ administracji nie może orzekać o zwrocie nieruchomości, która nie pozostaje w jego dyspozycji, gdyż decyzja taka byłaby niewykonalna.

Wyrok jest prawomocny.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne.

1. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1120/06, w której wydano wyrok stwierdzający nieważność zaskarżonej uchwały Rady Gminy S. z dnia 28 września 2006 r. Sąd uznał, że ustalenie w planie zagospodarowania „zerowej” stawki procentowej przez radę gminy jest naruszeniem przepisu art. 15 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 80, poz. 717 z późn. zm.) i naruszeniem obowiązku rady gminy określonego w tym przepisie. Wskazał Sąd, że stawka „zerowa” nie mieści się w nakazie „określenia stawki procentowej”, gdyż podobnie jak całkowity brak określenia jej wysokości uniemożliwia ona realizację ustawowego obowiązku ustalenia opłaty planistycznej. Wprowadzenie „zerowej” stawki procentowej przez radę gminy prowadziło do sytuacji, kiedy podmiot zobowiązany do uiszczenia opłaty planistycznej de facto nie płaciłby jej. Zatem stawkę „zerową” należałoby wówczas rozpatrywać w kontekście wprowadzenia przez radę gminy swego rodzaju zwolnienia od opłaty planistycznej. Stanowisko takie należy uznać za sprzeczne z wykładnią celowościową przepisów wprowadzających opłatę planistyczną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustalenie i pobranie opłaty planistycznej ma bowiem na celu zapewnienie gminom dochodów (dochód własny) przy równoczesnym dostosowaniu stawek procentowych do warunków lokalnych. Przyjęcie stawki „zerowej” byłoby równoznaczne z zaniechaniem pobierania w tym zakresie opłaty planistycznej na całym obszarze objętym planem zagospodarowania przestrzennego (lub jego części), co oznacza w konsekwencji zniesienie de facto na takim obszarze obowiązku ustalenia i poboru opłaty planistycznej. Tymczasem ustawodawca nie przewidywał osiągnięcia takiego skutku poprzez zastosowanie stawki „zerowej”. W

ustawie wprowadzono jedynie zaniechanie wszczęcia postępowania związanego z opłatą planistyczną wskutek upływu czasu (po upływie 5 lat od dnia, w którym plan miejscowy albo jego zmiana stały się obowiązujące). Nie można dążyć do osiągnięcia podobnego efektu ekonomicznego stosując inną i czemu innemu służącą instytucję, jaką jest stawka procentowa. Fakt ten powinien być respektowany w procesach tworzenia przepisów prawa miejscowego.

Wyrok jest prawomocny.

2. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1174/06 ze skargi na miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego /uchwała z dnia 7 czerwca 2006 r./, Sąd uznał, że dopuszczalne jest mieszane określenie przeznaczenia terenu. Przepis art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) nie zawiera żadnych ograniczeń co do dopuszczalności mieszanego określenia terenu, a tylko nakazuje by w planie miejscowym określono przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania. Takiego ograniczenia nie zawiera również rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a co więcej w § 9 ust. 4 tego rozporządzenia wskazano, że w zależności od specyfiki i zakresu ustaleń dotyczących przeznaczenia terenów oraz granic i linii regulacyjnych, dopuszcza się stosowanie na projekcie rysunku planu miejscowego uzupełniających i mieszanych oznaczeń barwnych i jednobarwnych oraz literowych i cyfrowych. Organy planistyczne mogły więc wprowadzić „mieszane” przeznaczenie terenu i jego literowe oznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego (odmiennie od kategorii wskazanych w załączniku nr 1 cyt. rozporządzenia). Organ planistyczny mógł zatem wprowadzić do planu zagospodarowania obszar o symbolu ZO – tereny otwarte, precyzując jednak dokładnie jego przeznaczenie podstawowe (charakteryzując tym samym jego odmiennosc w stosunku do innych terenów o zbliżonym sposobie zagospodarowania) ze szczególnym uwzględnieniem, że tereny te obejmują grunty rolne. Podobnie rzecz się ma z przeznaczeniem dopuszczalnym na tych terenach, które w najmniejszym stopniu nie może umożliwiać przeznaczenia najmniejszej nawet części gruntów rolnych na cele nierolnicze. Jeżeli organy planistyczne projektowały przeznaczenie takich gruntów na cele nierolnicze, to w toku procedury

planistycznej wystarczyło wystąpić do właściwego organu (ministra lub marszałka województwa) o wydanie stosownej decyzji. Grunty rolne pozostają bowiem pod szczególną ochroną i zgodnie z brzmieniem art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.), przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne, wymagającego zgody właściwego organu dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ponieważ o taką zgodę nie wystąpiono w procedurze planistycznej, będącej przedmiotem kontroli Sądu, to wykluczona została możliwość dokonania zmiany przeznaczenia przedmiotowych gruntów rolnych w omawianym planie na cele nierolnicze, tak w zakresie podstawowym jak i dopuszczalnym.

Wyrok nie jest prawomocny.

3. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 729/04 wyrokiem z dnia 20 listopada 2007 r. stwierdzono nieważność decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu z dnia 11 maja 2004 r. Sąd stwierdził, że z załącznika graficznego decyzji, przedstawiającego linie rozgraniczające teren inwestycji, zgodnego z rysunkami znajdującymi się w przedłożonej przez inwestora koncepcji urbanistyczno-architektonicznej, wynika, że ustalone przez organ linie rozgraniczające teren inwestycji tworzą 2 odrębne, nie połączone ze sobą obszary, oddzielone od siebie działką (na której zlokalizowany został kolektor sanitarny), znajdującą się poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji. Sąd uznał takie określenie linii rozgraniczających teren inwestycji za wadliwe. Linie rozgraniczające teren inwestycji mają bowiem określać jeden zamknięty obszar. Teren inwestycji w rozumieniu przepisu art. 41 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, nie może składać się z kilku nie połączonych ze sobą obszarów. Z przepisu art. 42 tej ustawy wynika wprost, że decyzja dotyczy jednego terenu. Granice terenu inwestycji muszą obejmować jeden, zwarty obszar, gdyż tylko dla takiego można prawidłowo określić funkcję i sposób zagospodarowania terenu. Skoro decyzja wzięt ustala warunki dla konkretnej inwestycji, to określenie przez inwestora funkcji i sposobu zagospodarowania terenu dla tej inwestycji musi obejmować przedstawienie sposobu korzystania z wszystkich elementów terenu związanych z tą inwestycją. Niedopuszczalne jest bowiem

oddzielenie sposobu korzystania z terenu, na którym planuje się usytuowanie budynku wielorodzinnego od sposobu korzystania z terenu, na którym ma być zlokalizowany plac zabaw związany z tym budynkiem, gdyż między tymi terenami nie ma żadnej łączności; są przedzielone działką znajdująca się poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji. Zdaniem Sądu opisana wyżej wadliwość decyzji ma charakter rażącego i oczywistego naruszenia prawa. Istnieje wyraźna sprzeczność między rozstrzygnięciem (przedstawieniem w załączniku graficznym do decyzji dwóch terenów inwestycji), a przepisem art. 42 ustawy stanowiącym jego podstawę prawną (mówiącym o wydaniu decyzji dotyczącej jednego terenu).

Wyrok nie jest prawomocny.

4. W uzasadnieniu wyroku z dnia 30 stycznia 2007 r., w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 649/06 ze skargi na uchwałę Rady Miejskiej z 18 grudnia 2003 r. w przedmiocie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Sąd podkreślił, że treść art. 87 ust.4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717 ze zm.) w odniesieniu do studium wprowadza rozróżnienie pomiędzy sporządzeniem, a uchwaleniem studium. Wywołuje to pytanie, czy gminy, które „sporządziły” studium na podstawie ustawy obowiązującej poprzednio, ale jeszcze go nie uchwałyły, nie mają obowiązku uchwalenia studium zgodnie z wymaganiami nowej ustawy. Przepis ten bowiem nie definiuje, na jakim etapie prac planistycznych można uznać, że gmina „sporządziła” studium, chociaż go jeszcze nie uchwaliła. Zdaniem Sądu ewentualne dopuszczenie możliwości uchwalenia pod rządami nowej ustawy projektów studium sporządzonych według starych zasad, musiałoby być wyraźnie uregulowane w art. 85 ust. 2. Ratio legis art. 87 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym polega na tym, że jeśli gmina nie posiada uchwalonego studium w dniu wejścia w życie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, to ma obowiązek sporządzić i uchwalić studium zgodnie z jej przepisami.

Wyrok jest prawomocny.

5. Problematyki lokalizacji inwestycji dotyczyła sprawa o sygn. akt II SA/Kr 717/05 /skarga na decyzję z dnia 29 marca 2005 r./. Sąd podkreślił, że zgodnie z orzecznictwem status stron postępowania administracyjnego o ustalenie warunków

zabudowy i zagospodarowania terenu należy rozważać zwłaszcza w stosunku do właścicieli lub użytkowników wieczystych sąsiednich działek. Nie ma jednak podstaw do tego, aby twierdzić, że stronami postępowania administracyjnego o ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (w tym lokalizacji inwestycji celu publicznego) są tylko i wyłącznie właściciele lub użytkownicy wieczystości działek bezpośrednio sąsiadujących z terenem inwestycji. Nie ma również podstaw do tego, aby twierdzić, że wszyscy właściciele lub użytkownicy wieczystości działek bezpośrednio sąsiadujących z terenem inwestycji są stronami postępowania administracyjnego o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego. Związki interesu prawnego z postępowaniem w określonej sprawie administracyjnej należy badać na gruncie każdego indywidualnego przypadku. Oddziaływanie inwestycji nie wyczerpuje się na kwestiach związanych z wpływem na środowisko planowanej inwestycji, lecz może dotyczyć wszelkiego rodzaju wpływu inwestycji na wykonywanie praw do nieruchomości. Stwierdzenie przez organ okoliczności, że inwestycja oddziałuje na sposób realizacji prawa własności, daje osobom legitymującym się tym prawem status strony postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wyrok nie jest prawomocny.

Środowisko

1. Przedmiotem sporu w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 450/06 /skarga na postanowienie z dnia 2 lutego 2006 r./ była ocena, czy w ramach „bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego” mieści się wydawanie postanowień w przedmiocie obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko na podstawie art. 57 w zw. z art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r o ochronie środowiska (Dz. U. Nr 62, póź. 627 ze zm.). W uzasadnieniu do wyroku z dnia 23 października 2007 r. Sąd podzielił wykładnię przepisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej ((Dz. U. z 1998 r. Nr 90 póź. 575 z późn. zm.) dokonaną w uzasadnieniu wyroku WSA w Warszawie z dnia 12 października 2005 r. sygn. akt IV SA/Wa823/05 (LEX nr 191278). Tym samym Sąd orzekający w niniejszej sprawie przyjął, że czynność polegająca na wydaniu opinii w formie postanowienia co do wymogu sporządzenia raportu oddziaływania na

środowisko inwestycji polegającej na budowie kanalizacji sanitarnej jest czynnością związaną ze sprawowaniem nadzoru zapobiegawczego w rozumieniu art. 36 ust. 1 w/w ustawy o Inspekcji Sanitarnej. Sąd stwierdził również, że ten sam przepis daje podstawę do pobierania opłat za wydanie opinii w przedmiocie obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko.

Wyrok nie jest prawomocny.

Odmienny pogląd w tej samej kwestii wyraził Sąd w wyroku z dnia 29 października 2007 r. w sprawie II SA/Kr 404/06. W tej sprawie Sąd stwierdził, że postanowienie, o jakim mowa, wydawane jest w trybie art. 106 kpa, a Inspektor Sanitarny jest tylko organem współdziałającym w postępowaniu głównym prowadzonym przez inny organ. Zajęcie w tym trybie stanowiska nie jest czynnością związaną ze sprawowaniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, za jaką, na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pobierana jest opłata.

Wyrok nie jest prawomocny.

2. W sprawie o sygn. akt II SA/Kr 948/07 zakończonej wyrokiem z dnia 31 października 2007 r. Sąd odrzucił skargę na zarządzenie pokontrolne Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Środowiska. Sąd uznał, że podmiotowi, który jest adresatem zarządzeń pokontrolnych nie przysługuje prawo ich zaskarżania do sądów administracyjnych. Przedmiotowe zarządzenia pokontrolne, zdaniem Sądu nie stanowią decyzji, czy postanowień, jak również nie należą do innych aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, których nie konkretyzują. Na podstawie ustaleń kontroli Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska może podjąć trzy różne formy działań, z których tylko wydanie decyzji, albo wszczęcie postępowania egzekucyjnego wpływają bezpośrednio na prawa i obowiązki kontrolowanego. Zarządzenia nie mają takiego charakteru, zaś za ich niewykonanie ustawodawca nie przewidział żadnych sankcji. Penalizacją objęto jedynie niewykonanie obowiązku poinformowania organu Inspekcji Ochrony Środowiska o zakresie wykonania zarządzeń pokontrolnych lub poinformowanie niezgodne z prawdą, względnie nie poinformowanie tego organu o przeprowadzeniu postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciw osobom winnym

dopuszczenia do uchybień. Zarządzenia pokontrolne wskazują na stwierdzone w toku kontroli uchybienia, zawierają określone ustalenia oraz wnioski, nie tworzą natomiast nowej sytuacji prawnej kontrolowanego. Taki charakter, zdaniem Sądu, wynika wprost z zawartego w zarządzeniu pokontrolnym pouczenia, w którym wskazuje się, że stanowią one przypomnienie o podstawowych obowiązkach wynikających z przepisów prawa.

Wyrok nie jest prawomocny.

Pomoc społeczna, świadczenia rodzinne.

1. W sprawie o sygn. akt. II SA/Kr 709/04 Sąd rozpoznając skargę na decyzję z dnia 31 marca 2004 r. o odmowie przyznania pomocy społecznej w postaci zasiłku stałego wyrównawczego uznał, że dochód szwagierki wnioskodawcy, będącej osobą częściowo ubezwłasnowolnioną, nad którą sprawuje kuratelę żona wnioskodawcy, nie może być wliczany do dochodu. Sąd uznał, że z faktu, że osoba znajdująca się pod kuratelą nie może prowadzić gospodarstwa samodzielnie, nie wynika, że prowadzi je wspólnie z rodziną osoby sprawującej kuratelę. Sąd wskazał, że żona skarżącego została upoważniona do sprawowania zarządu majątkiem swojej siostry. Stosownie więc do przepisów k.r.o obowiązana jest sprawować ten zarząd z należytą starannością, podlega przy tym nadzorowi sądu opiekuńczego. Z przepisu art. 161 § 2 k.r.o., mającego zastosowanie do kurateli, wynika, że gotówka osoby pozostającej pod opieką, jeżeli nie jest potrzebna dla zaspokajania jej uzasadnionych potrzeb, powinna być złożona przez opiekuna w instytucji bankowej. Opiekun może podejmować ulokowaną gotówkę tylko za zezwoleniem sądu opiekuńczego. Organ I instancji wliczył więc bezpodstawnie do dochodu rodziny skarżącego, dochód zamieszkującej wraz z jego rodziną, szwagierki.

Wyrok jest prawomocny.

2. Sąd rozpoznający sprawę o sygn. akt II SA/Kr 782/06 ze skargi na decyzję z dnia 21 kwietnia 2006 r. odmowie przyznania wyrównania zasiłku pielęgnacyjnego stwierdził, że przepis art. 24 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003r. Nr 288, poz. 2255 z późn. zm.) nie ma zastosowania, gdy zainteresowana osoba uzyskała prawo do świadczenia wcześniej i składa kolejny wniosek. W

szczegółności zaś przepis ten nie ma zastosowania, gdy zachodzi ciągłość niepełnosprawności uprawniającej do świadczenia, a potrzeba złożenia kolejnego wniosku powstała w związku ze zmianą stanu prawnego polegającego na wskazaniu przez ustawę innego organu właściwego w sprawie przyznawania i wypłaty świadczenia. Zmiana podmiotu przyznającego i wypłacającego świadczenie oraz złożenie kolejnego wniosku do właściwego organu nie powoduje wszczęcia nowej sprawy. Strona nie może bowiem ponosić ujemnych konsekwencji zmiany organu właściwego w sprawie, która to zmiana wynikała z przepisów ustawowych.

Wyrok nie jest prawomocny.

3. Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2007 roku w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 240/06 Sąd uchylił decyzję organu I i II instancji /z dnia 19 grudnia 2005 r./ w przedmiocie przyznania zasiłku rodzinnego. W przedmiotowej sprawie organy administracji doliczyły do dochodu rodziny skarżącej dochody z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, pomimo przedstawienia przez nią umowy dzierżawy gospodarstwa rolnego na okres 10 lat i zgłoszenia tej umowy do ewidencji gruntów i budynków. Organy administracji uznały, że dochody z posiadanego gospodarstwa rolnego nie mogą zostać odliczone, ponieważ umowa dzierżawy nie została zawarta „dla celów emerytalno-rentowych”, a tym samym nie spełnia wymogów określonych w art. 28 ust. 4 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Sąd uznał przedstawioną wyżej wykładnię za błędną i stwierdził, że przepis art. 5 ust. 8a pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. z art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie ustanawia wymogu, by umowa dzierżawy w swojej treści wyraźnie stwierdzała, że została zawarta dla celów emerytalno-rentowych. W przepisie tym wprawdzie wspomina się o „emerycie lub renciście”, ale jedynie w kontekście zaprzestania działalności rolniczej. Natomiast w przedmiotowej sprawie przepis ten musi być odczytywany razem z odsyłającym do niego przepisem ustawy o świadczeniach rodzinnych, regulującym zasady ustalania wysokości dochodu rodziny osoby ubiegającej się o przyznanie zasiłku rodzinnego.

Wyrok jest prawomocny.

4. W sprawie o sygn. II SA/Kr 913/06 ze skargi na decyzję z dnia 19 czerwca 2006 r. spór prawny dotyczył terminu, od którego należy przyznać skarżącej świadczenie pielęgnacyjne. Kwestią do rozstrzygnięcia, było czy miarodajna jest data

osiągnięcia stopnia niepełnosprawności, czy też data określona w art. 24 ust. 3a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, póź. 2255 z późn. zm.)-data złożenia wniosku o kontynuację świadczenia rodzinnego. Sąd uznał, że przyjęcie, jak to uczyniły organy, że świadczenie pielęgnacyjne, przyznać należy od daty złożenia wniosku o kontynuację świadczenia, jest nie do zaakceptowania z punktu widzenia zasad zawartych w Konstytucji. Prawo zatem do świadczenia rehabilitacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych powinno być ustalane od dnia, od którego ustalony został stopień niepełnosprawności dziecka. Taki jest bowiem wynik wykładni językowej, systemowej i celowościowej respektujący model demokratycznego państwa prawnego oraz gwarantujący realizację pomocy państwa osobom niepełnosprawnym.

Wyrok nie jest prawomocny.

5. W wyroku z dnia 20 listopada 2007 r., w sprawie o sygn. akt. II SA/Kr 853/06 ze skargi na decyzję z dnia 8 maja 2006 r. o odmowie przyznania dodatku do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka Sąd uznał, że wykładnia systemowa przepisu art. 11 a ustawy o świadczeniach rodzinnych, dokonana w zestawieniu z art. 71 Konstytucji (stanowiącym, że rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych) pozwala stwierdzić, że w istocie tylko pozornie reguluje on pozytywnie i całościowo przesłanki do przyznania dodatku. W rzeczywistości bowiem dotyczy on tylko jednej z wielu możliwych sytuacji. Oznacza on tylko tyle, że dodatek między innymi przysługuje wtedy, jeżeli powodem braku zasądzenia świadczenia alimentacyjnego są wskazane w punkcie 1 i 2 przyczyny. Nie oznacza natomiast, że dodatek nie przysługuje, jeśli alimenty są zasądzone. Literalne brzmienie tego przepisu, sprzeczne z wykładnią systemową, prowadzi do nie dającego się zaakceptować wniosku.

Wyrok nie jest prawomocny.

Informacja publiczna

1. W sprawie II SAB/Kr 34/06 Sąd ustalił, że wnioskodawca zwrócił się do Prokuratora Rejonowego w K. o udzielenie informacji publicznej, w której znajdować

się będą: „wzór podpisu, kserokopia tego podpisu lub podpis wszystkich zatrudnionych w Prokuraturze funkcjonariuszy publicznych oraz odcisk pieczęci służbowej, kserokopia tego odcisku lub jej wzór”. W uzasadnieniu wyroku z dnia 26 lipca 2007 r. Sąd zwrócił uwagę, że ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2001 r., Nr112, poz. 1198) nie zawiera zamkniętej, ścisłej definicji informacji publicznej, a umieszczony w jej art. 6 katalog ma charakter przykładowy. Niewątpliwą jednak intencją i założeniem tej ustawy jest szerokie rozumienie przedmiotu regulacji. Co do zasady więc, wszystko co wiąże się bezpośrednio z funkcjonowaniem i trybem działania podmiotów o których mowa w art. 4 ust. 1, stanowi informację publiczną. Chociaż w przepisie art. 6 ust. 1 pkt 2,3 i 4 nie wymieniono wprost pieczęci, to nie ma wątpliwości, że także imienne pieczęcie używane przez prokuratorów, jako element funkcjonowania organu władzy, są nośnikami informacji publicznej. Informacją publiczną jest nie tylko to, czy pieczęcie takie są używane, ale także ich treść i postać. Ta treść i postać funkcjonują bowiem w sposób powtarzalny, względnie trwałe i niezmienny. Inaczej przedstawia się kwestia podpisów. Przepisy nie wskazują bowiem sporządzania przez prokuratorów (czy też innych pracowników) wzorów podpisów. Nie funkcjonuje więc odpowiedni rejestr, który-podobnie jak pieczęć-stanowiłby utrwalone źródło informacji o wzorze podpisu. Podpis składany jest jako potwierdzenie określonej, utrwalonej już w formie pisemnej treści, która może przybierać różnorodną postać: pisma, zarządzenia, orzeczenia itp. Postać i forma podpisu są wynikiem czynności, działania, podejmowanego nie abstrakcyjnie ale każdorazowo i indywidualnie, w określonym momencie i okolicznościach. Dopóki czynność złożenia podpisu nie zostanie dokonana, dopóty podpis sam w sobie nie istnieje. Nie jest zaś informacją publiczną sama potencjalna możliwość wykonania czynności złożenia podpisu. Bez znaczenia przy tym pozostaje to, że składanie podpisu, to działanie wielokrotnie powtarzalne. Powtarzanie to bowiem nie stanowi odwzorowywania istniejącej kalki, lecz każdorazowo jest odrębną, samodzielną, indywidualną czynnością. Z tego powodu Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie podzielił poglądu wyrażonego w wyroku NSA z dnia 12 września 2003 r sygn. II SAB 137-139/03/Wspólnota 2003/20/54 w części odnoszącej się do podpisu.

Wyrok nie jest prawomocny.

2. Również sprawy z zakresu informacji publicznej dotyczyła sprawa o sygn. akt II SAB/Kr 55/07. Tym razem kwestią zasadniczą była odpowiedź na pytanie, czy akta podręczne są informacją publiczną. Stosownie do § 45, 46, 47 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października 2005 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów oraz innych działów administracji powszechnych jednostek prokuratury, akta podręczne (obok akt głównych) zakłada się dla spraw zarejestrowanych w repertorium "Ds". W aktach tych zamieszcza się wykaz stron procesowych i innych uczestników postępowania, z podaniem ich imion i nazwisk oraz adresów i adresata dla doręczeń w kraju, a także ze wskazaniem tomu i numerów kart w aktach głównych sprawy, na których znajdują się te dane, a także wykaz podejrzanych, wobec których zastosowano środki zapobiegawcze. Akta podręczne wykorzystywane są przez prokuratora w toku nadzoru nad śledztwem lub dochodzeniem oraz w postępowaniu sądowym, a także dla celów kontrolnych. Akta podręczne powinny zawierać odpisy: postanowień wydanych w toku śledztwa lub dochodzenia bądź przed ich wszczęciem, protokołów zajęcia mienia na poczet roszczeń odszkodowawczych i kar majątkowych, pism o charakterze profilaktycznym, aktu oskarżenia oraz dołączonych do niego wniosków, a także wniosków o warunkowe umorzenie postępowania karnego oraz o umorzenie postępowania i zastosowanie środka zabezpieczającego, środków odwoławczych, dokumentów dotyczących dowodów rzeczowych i pism skierowanych do sądu. Załącza się do nich również pisma Policji i innych organów uprawnionych do prowadzenia postępowania, kierowane do prokuratora, aprobowane przez przełożonego rękopisy oraz kopie pism procesowych, kopie decyzji instancyjnych podejmowanych przez sąd i prokuratora nadrzędnego, a także pisma prokuratora nadzorującego. Już z powyższych regulacji wynika, że akta podręczne stanowią techniczny instrument mający ułatwiać prowadzenie postępowania, sprawowanie nadzoru i kontroli. Potwierdzają to zapisy Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek prokuratury (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 kwietnia 1992 r.), zgodnie z którymi w aktach podręcznych umieszczane jest sprawozdanie z przebiegu rozprawy i jej wynik /§ 257/, a posługuje się nimi ten prokurator, który występuje przed sądem (§ 261). Akta podręczne zatem są zbiorem dokumentów wykorzystywanych przy wykonywaniu obowiązków służbowych przez przedstawicieli władzy publicznej. Taki ich charakter i rola przesądza o zakwalifikowaniu ich do zbioru informacji publicznej. Żaden z wymienionych powyżej aktów prawnych nie reguluje kwestii udostępniania

akt podręcznych. To zaś oznacza, że zastosowanie musi mieć tryb regulowany ustawą o dostępie do informacji publicznej.

Wyrok jest prawomocny.

Zagadnienia procesowe.

1. W sprawie o sygn. akt II SO/Kr 51/07 Sąd stwierdził, że wniosek o wymierzenie organowi grzywny na podstawie art. 55 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 153 póź. 1270) nie wszczyna nowego postępowania, odrębnego od tego, które już zostało uruchomione skargą. Postępowanie wszczęte tym wnioskiem powinno być traktowane jako incydentalne (wypadkowe), ściśle wiążące się z już wniesioną skargą i wywołane zarzucaną przez stronę opieszałością organu administracji. Przyjęcie, iż wniosek z art. 55 § 1 p.p.s.a. nie wszczyna odrębnego postępowania sądowno-administracyjnego powoduje, że strona składająca wniosek nie ma obowiązku uiszczenia wpisu od tego wniosku. Jeżeli więc wniosek o wymierzenie organowi grzywny nie wszczyna postępowania sądowego odrębnego od postępowania w przedmiocie skargi na bezczynność organu, nie jest możliwe prowadzenie odrębnego postępowania w przedmiocie przyznania skarżącemu prawa pomocy. Z tego względu postępowanie w tym przedmiocie należało umorzyć jako bezprzedmiotowe na podstawie art. 161 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. p.p.s.a.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

2. Postanowieniem z dnia 27 listopada 2007 r. /nieprawomocne/ Sąd odrzucił skargę w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 1003/06, stwierdzając, że konieczną przesłanką dopuszczalności zaskarżenia danego aktu lub czynności do sądu administracyjnego jest fakt ich istnienia. W niniejszej sprawie organ odwoławczy wydał wprawdzie decyzję dotyczącą przyznania skarżącej prawa do zasiłku rodzinnego na dwójkę dzieci oraz jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka, ale decyzja ta nie zawiera rozstrzygnięcia w przedmiocie dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, mimo, że żądanie skarżącej zawarte we wniosku, rozstrzygnięcie organu I instancji i

odwołanie obejmowały i zasiłek rodzinny i dodatki z tytułu urodzenia dziecka oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Zdaniem Sądu nie stanowi takiego rozstrzygnięcia, ani go nie zastępuje zawarte w uzasadnieniu decyzji dnia 11 lipca 2006 r. stanowisko organu odwoławczego o nie przysługiwaniu skarżącej dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. W tym zakresie organ odwoławczy, nie wydając rozstrzygnięcia pozostaje w bezczynności, a brak tego rozstrzygnięcia czyni niedopuszczalnym wniesienie skargi odnoszącej się do nieistniejącego orzeczenia. Organ II instancji winien wydać nową decyzję obejmującą już tylko rozstrzygnięcie co do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego, a przed jej wydaniem winien przeprowadzić uzupełniające postępowanie wyjaśniające i ustalić, w jakim okresie skarżąca przebywała na urlopie macierzyńskim i w jakim okresie pobierała zasiłek macierzyński, gdyż na podstawie zaświadczenia ZUS dokonanie takich ustaleń nie było możliwe oraz czy pobieranie tego zasiłku miało miejsce w okresie urlopu wychowawczego.

3. W sprawie II SAB/Kr 99/06 Sąd, odrzucając skargę uznał, że skarga na bezczynność Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej polegającą na niewydaniu decyzji w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej, winna być poprzedzona wniesieniem zażalenia w trybie art. 37 kpa, a nie wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa.

Postanowienie jest prawomocne.

Odmienny pogląd WSA wyraził w sprawie II SAB/Kr 110/06. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że ustawa o dostępie do informacji publicznej żadnej regulacji w tej kwestii nie zawiera. Ustawa nie formalizuje postępowania w sprawach o udostępnienie informacji, zawiera jedynie kilka samodzielnych przepisów „proceduralnych”. Do przepisów kodeksu postępowania administracyjnego odsyła zaś w bardzo wąskim zakresie. W art. 16 ust. 2 wskazuje, iż „do decyzji stosuje się przepisy kpa”. Użyte w cytowanym przepisie sformułowanie określające zakres stosowania przepisów kpa jest znamienne. Skoro kpa ma być stosowane „do decyzji”, a nie „do postępowania”, to rozumieć należy, że wolą ustawodawcy, zakładającego szybkość, sprawność i otwartość w postępowaniu o udostępnienie informacji, nie było poddanie tego postępowania sformalizowanym regułom

kodeksowym. Do postępowania wszczętego wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej, choćby było prowadzone przez organy administracji publicznej, przepis art. 37 kpa nie ma zastosowania. Brak też jest podstaw do stwierdzenia niedopuszczalności skargi z powodu niewzwania organu do usunięcia naruszenia prawa w innych, niż ściśle określone przepisem § 3 art. 52 ppsa, sytuacjach. Wezwanie to ma dotyczyć wydanego już aktu, lub podjętej już czynności, tylko zresztą przez dokonania mogą być naruszone prawa strony w znaczeniu omawianego przepisu. Nie ma żadnej normy, która pozwalałaby, choćby na „odpowiednie” stosowanie § 3 art. 52 ppsa w przypadku skargi na bezczynność organu w podjęciu aktu lub czynności, o jakich mowa w tymże przepisie. Stawianie zaś stronie wymagań, od spełnienia których uzależniona ma być dopuszczalność skargi do sądu, musi znajdować podstawę w wyraźnym przepisie prawa.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

Wydział III.

Zaliczka alimentacyjna.

W sprawie II SA/Kr 236/07 zakończonej wyrokiem z dnia 13 grudnia 2007 r. zostały uchylone decyzje organów obu instancji. Sąd przyjął, że w ustawie z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.) ustawodawca nie zróżnicował sytuacji osób tymczasowo aresztowanych od sytuacji prawnej skazanych, tak jak w kodeksie karnym wykonawczym, stanowiąc szczególne regulacje dla osób tymczasowo aresztowanych, a w pozostałym zakresie przewidując wspólne uprawnienia (art. 209 KKW). Należało zatem uznać, że użył pojęcia „zakładu karnego” w znaczeniu szerokim, nie przewidując dla celów ustalenia zaliczki alimentacyjnej zasad szczególnych w przypadku przebywania przez osobę zobowiązaną do alimentów w areszcie śledczym. Dla przykładu: w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 ze zm.), zostały przewidziane odrębne uregulowania w art. 13, zgodnie z którym osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy

społecznej, a osobie tymczasowo aresztowanej, prawo do świadczeń jedynie zalicza się, nie udziela się ich za ten okres.

Skoro omawiany przepis art. 2 pkt 5 lit b ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej nie różnicuje pojęcia osoby skazanej i tymczasowo aresztowanej, a jedynie posługuje się określeniem „przebywania w zakładzie karnym”, to nie można temu określeniu przypisać takiego znaczenia, które doprowadziłoby do ustalenia zakresu zastosowania tego przepisu w sposób sprzeczny z zasadniczymi celami tej ustawy, tj. wykluczenie przyznania zaliczki alimentacyjnej osobie uprawnionej, tylko dlatego że dłużnik alimentacyjny (w tym przypadku rodzic) przebywa przez okres powyżej 3 miesięcy w areszcie śledczym i nie został jeszcze prawomocnie osądzony co do wszystkich postawionych mu zarzutów.

Wyrok nie jest prawomocny.

Prawo celne

W sprawie III SA/Kr 802/07 wyrokiem z dnia 15.XI.2007 r. uchylono decyzje obu instancji.

W sprawie tej została sformułowana teza - warunek zaprzestania przez osobę zainteresowaną stałego miejsca zamieszkania w państwie trzecim, które opuściła w rozumieniu art.3a Rozporządzenia Rady (EWG) nr 918/83 należy interpretować wprost zgodnie z jego dosłownym brzmieniem jako opuszczenie terytorium państwa trzeciego, w którym osoba posiadała stałe miejsce zamieszkania z zamiarem posiadania swojej siedziby we Wspólnocie poprzez stałe w niej zamieszkiwanie. Zdaniem Sądu nie jest jednak zakończeniem stałego miejsca zamieszkania w państwie trzecim sytuacja, w której osoba zainteresowana wyraża jedynie wolę jego zakończenia nawet, jeżeli jednocześnie podejmuje działania w celu ustalenia miejsce zamieszkania na obszarze celnym Wspólnoty, polegające na zawarciu umowy o transport mienia z państwa trzeciego na teren Wspólnoty, sprzedaży domu w państwie trzecim, likwidacji działalności gospodarczej dotychczas prowadzonej w państwie trzecim, wynajęcia mieszkania na terenie Wspólnoty. Zakończenie stałego miejsca zamieszkania w państwie trzecim jako zdarzenie wieloczynnościowe i rozciągnięte w czasie zaistnieje dopiero wówczas, gdy osoba zainteresowana opuści

terytorium państwa trzeciego, który to akt będzie ostatnią czynnością procesu przesiedlania na teren Wspólnoty w realizacji uprzednio podjętego zamiaru.

Wyrok nie jest prawomocny.

Samorząd terytorialny.

1. W wyrokach z dnia 6 listopada 2007 r. w sprawach III SA/Kr 783/07, III SA/Kr 784/07 Sąd stwierdził, że obowiązek dostarczenia radnym projektu uchwały przed sesją, na której ma być przedmiotem głosowania, nie tylko zapewnia wszystkim radnym możliwość merytorycznego przygotowania się do zajęcia stanowiska w sprawie, ale – co równie istotne - chroni mniejszość radnych, którzy powiadomieni o treści projektu którego nie akceptują, mogą podjąć starania o pozyskanie poparcia dodatkowej liczby radnych. Projekt uchwały zgłoszony Przewodniczącemu po raz pierwszy podczas sesji oznacza, że projekt powinien być radnym dostarczony przed następną sesją i dopiero w czasie następnej sesji poddany pod głosowanie. Domniemania nie mogą skutkować ograniczeniem praw podmiotów innych niż organy publiczne.

Wyroki nie są prawomocne.

2. W wyroku z dnia 19 listopada 2007 r., III SA/ 736/07 Sąd stwierdził, że względna swoboda jednostek samorządu terytorialnego zawierania między sobą porozumień (a co za tym idzie — swoboda podejmowania uchwał o wyrażeniu zgody na zawieranie porozumień) jest generalnie limitowana kompetencjami organów tych jednostek.

Wyrok nie jest prawomocny.

3. W wyroku z dnia 18 grudnia 2007 r., sygn. akt III SA/Kr 569/07 Sąd stwierdził, że właściciel działki ma legitymacją skargową do zaskarżenia do sądu administracyjnego takiej uchwały rady gminy, która ogranicza jego konstytucyjną i ustawową swobodę korzystania i dysponowania swą działką. spełniony jest wymóg naruszenia interesu prawnego w dniu wejścia w życie uchwały, będący przesłanką legitymacji skargowej do zainicjowania niniejszego postępowania sądowego.

Nieważna jest uchwała o utworzeniu parku kulturowego, jeżeli w momencie podejmowania uchwały rada gminy nie dysponowała opinią Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Uznanie administracyjne ograniczone jest przez zasadę proporcjonalności, zakazującą ustanawiania zakazów i nakazów ponad rzeczywistą potrzebę. Miejszem opisania wartości kulturowych chronionych przez park kulturowy jest uzasadnienie uchwały. Krajobraz jest wartością prawnie chronioną, ale nie w trybie art.16-17, ustawy o ochronie przyrody.

Wyrok nie jest prawomocny.

4. W sprawie III SA/Kr 348/07 /wyrok z 24.07.2007 r./ rozważano problem czy wniosek o zatwierdzenie taryfy sporządzanej na podstawie art. 24 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków może być skonstruowany wariantowo. Sąd analizując treść art. 24 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków uznał, że o niezgodności z prawem przedłożonego wniosku o zatwierdzenie taryfy można mówić tylko wtedy, gdy żaden z przedłożonych w tym wniosku wariantów taryfy nie jest prawidłowy (zgodny z prawem). Przy tej okazji Sąd wyraził też pogląd dotyczący kryteriów jakimi może się posługiwać rada gminy przy zatwierdzaniu w/w taryfy, a mianowicie uznał, że przepis art. 24 ust. 4 dopuszczający możliwość zastosowania kryterium celowości nie może obejmować swym zakresem rady gminy. Art. 24 ust. 5 wyraźnie bowiem wskazuje, że do podjęcia przez radę gminy uchwały o odmowie zatwierdzenia taryfy może dojść tylko wówczas, gdy taryfa została sporządzona niezgodnie z przepisami, przepis ten dopuszcza zatem jedynie kryterium legalności.

Wyrok prawomocny.

5. W sprawie III SAB/Kr 22/07 rozważano problem czy członek gminnej wspólnoty samorządowej może zaskarżyć bezczynność organu gminy polegającą na niepodjęciu działań związanych z utrzymaniem drogi w należyтым stanie. WSA w Krakowie uznał, że w zakresie wykonania określonych czynności rzeczowych związanych z utrzymaniem drogi (utwardzenie, poprawienie stanu jej przejezdności, itp.) na Burmistrzu nie ciążył obowiązek wydania żadnej z władczych form działania

w rozumieniu przepisów prawa administracyjnego. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2007, nr 19, poz. 115) budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku - do właściciela tego terenu. Wszelkie zatem działania Burmistrza dotyczące utrzymania drogi wewnętrznej i jej remontu nie mają charakteru władczego rozstrzygnięcia administracyjnego: decyzji czy postanowienia w rozumieniu kpa. Nie można zatem mówić o jego bezczynności jako bezczynności organu administracji publicznej. Taka „bezczynność” pozostaje zatem poza granicami kognicji sądu administracyjnego wyznaczonymi treścią art.3 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Postanowienie prawomocne.

Ruch drogowy

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 7 listopada 2007 r., III SA/Kr 19/07 - Prawo przedmiotowe nie różnicuje skutków niewykonania nakazu poddania się badaniom lekarskim nakazanym z powodu uzasadnionego przypuszczenia, że stan zdrowia kierowcy stanowi przeciwwskazanie kierowania przezeń pojazdami w ruch drogowym. Tak jednoznaczne, niedoznające wyjątków, rozwiązanie ustawowe chroni bezpieczeństwo chorego kierowcy oraz pozostałych uczestników ruchu drogowego. Jest to wartość prawna nadrzędna w zestawieniu z indywidualnymi potrzebami zaspakajanyymi ewentualnie przez stronę przy pomocy samochodu. Wyrok nie jest prawomocny.

Postępowanie administracyjne.

1. W wyroku WSA z dnia 7 listopada 2007 r., III SA/ 710/07 Sąd sformułował tezę:

1. Ponieważ nie ma ustawowej definicji „okoliczności istotne w sprawie”, ani nie jest możliwe sformułowanie uniwersalnej, zawsze poprawnej definicji tego określenia,

organ jest zobowiązany zapewnić stronie czynny udział w postępowaniu (art.10 § 1 K.p.a.), a w szczególności — organ powinien ustosunkowywać się do wniosków dowodowych strony i okoliczności faktycznych wskazywanych przez stronę dla wyjaśnienia swego postępowania (art.78 i nast. K.p.a.).

2. Organy administracyjne naruszają obowiązek działania racjonalnego (art.7 i art.77, art.11, art.107 § 3 K.p.a.) przez wydanie decyzji wewnętrznie sprzecznej, zawierającej arbitralne kwalifikacje czynności strony.

Wyrok nie jest prawomocny.

2. W wyroku z dnia 19 listopada 2007 r., III SA/ 820/07 Sąd stwierdził, że decyzja nakazująca wycofanie z obrotu produktu bez ustalenia czy ten produkt jest produktem leczniczym czy suplementem diety jest sprzeczna z art. 104 K.p.a. Załatwienia sprawy winno nastąpić przed zakończeniem jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego. Nie można tego czynić w ramach postępowania egzekucyjnego, albowiem jego celem jest wymuszenie wykonania dyrektyw postępowania zapisanych w decyzji (art.104 § 1 K.p.a.). Nie ma przeszkód prawnych, aby organ tylko częściowo załatwił sprawę, gdy pozostała część nie nadaje się jeszcze do załatwienia (art.104 § 2 K.p.a.).

Wyrok nie jest prawomocny.

Choroby zawodowe.

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 21 listopada 2007 r., III SA/ 850/07:

Orzekanie w sprawach chorób zawodowych musi uwzględniać aktualny stan wiedzy i sztuki lekarskiej, ale zarazem — przepisy prawa regulujące orzecznictwo administracyjne w tym zakresie. Dlatego organ administracyjny nie może uwzględnić wniosku pracownika o stwierdzenie choroby zawodowej, nie popartego wiarygodnymi i przekonującymi dowodami podważającymi wiarygodność i moc dowodową materiału zgromadzonego przez lekarzy medycyny pracy i organy administracji sanitarnej.

Wyrok nieprawomocny.

Ewidencja ludności.

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 21 listopada 2007 r., III SA/ 381/07:
Zarówno ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych, jak i wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2002 r., sygn. akt K 20/2001, wyraźnie oddzielają rejestracyjny charakter ewidencji ludności — z jednej strony od praw własności do lokali — z drugiej. Decyzja administracyjna o wymeldowaniu w żaden sposób nie przekształca uprawnień cywilnoprawnych strony do lokalu, z którego została wymeldowana. Wyrok nieprawomocny.

Szkolnictwo, oświata.

1. III SA/Kr 238/06: Sąd odrzucając skargę stwierdził, że zarządzenie Wójta w sprawie ustalenia dodatkowego przystanku na trasie dla uczniów dowożonych do szkoły ma charakter wyłącznie wewnętrzny, stanowi techniczną regulację organizacji dowozu dzieci do szkół, a więc sposobu realizacji przez Gminę obowiązków wynikających z art. 17 ust. 3 ustawy o systemie oświaty. Jego adresatem są zatem podmioty pozostające wewnątrz samej struktury organizacyjnej urzędu. Nie jest ono także aktem indywidualnym, z treści zaskarżonego zarządzenia wyraźnie bowiem wynika jego generalny charakter. Pozostaje zatem poza wskazanym w art. 3 p.p.s.a. zakresem kognicji sądu administracyjnego.

2. III SA/Kr 310/07, wyrok z 27.09.2007r.

Rozważany problem: charakter prawny wpisu do ewidencji szkół niepublicznych przekształcanych w związku z reformą ustroju szkolnego wprowadzaną na podstawie ustawy z dnia 8 stycznia 1999r. Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. nr 12, poz. 96 z późn. zm.). WSA w Krakowie uznał, że akt przekształcenia wydany przez organ prowadzący szkołę ma charakter konstytutywny, mocą którego doszło do przekształcenia dotychczasowej niepublicznej szkoły ponadpodstawowej w szkołę ponadgimnazjalną z dniem wskazanym w tym akcie. Sam zaś wpis zmian do ewidencji ma jedynie deklaratoryjny charakter. Sąd nie podzielił tym samym argumentacji organu administracyjnego przyjętej w zaskarżonej decyzji, że

warunkiem przekształcenia szkoły w szkołę nowego typu było złożenie przez osoby prowadzące szkołę w terminie do dnia 31 maja 2002 roku wniosku o dokonanie stosownej zmiany w tym zakresie w ewidencji oraz że uchybienie tego terminu skutkuje wygaśnięciem prawa do dokonania przekształcenia.

Analogiczny problem też w sprawie III SA/Kr 271/07.

Wyroki nie są prawomocne.

3. III SA/Kr 72/07, wyrok z 6.12.2007r.

Rozważany problem: czy brak osobnego dokumentu „zblżenia” (czyli wydanego na podstawie § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 października 1991 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli bez wyższego wykształcenia (Dz. U. Nr 98, poz. 433, ze zm.) orzeczenia o tym, że posiadane wykształcenie jest zbliżone do nauczanego przedmiotu) stanowi rażące naruszenie prawa skutkujące nieważnością decyzji.

WSA w Krakowie wyraził pogląd, że treść § 1 pkt 4 cyt. powyżej rozporządzenia nasuwa uzasadnione wątpliwości co do tego w jakiej formie miało następować owo „zblżenie”. Na pewno nie można było takiego „zblżenia” dokonywać w formie decyzji administracyjnej, brak bowiem do tego stosownej normy kompetencyjnej w ustawie będącej podstawą wydania przedmiotowego rozporządzenia, tj. w ustawie Karta Nauczyciela. Uzasadniając ten pogląd Sąd powołał się m.in. na stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone na tle późniejszego rozporządzenia wydanego na tej samej podstawie ustawowej (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10. IX. 2002 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których, można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli), który odnośnie identycznie brzmiącego § 1 pkt. 4 orzekł o jego niekonstytucyjności (wyrok TK z dnia 12 maja 2004 roku, U 1/04 OTKA-A-2004/5/43). Skoro zatem obowiązujące przepisy nie precyzowały wymogu co do formy owego „zblżenia”, a nawet nie wprowadzały wyraźnego wymogu, że ma to nastąpić w formie pisemnej, Sąd doszedł do wniosku, że nie można uznać, że brak osobnego dokumentu dotyczącego „uznania danego kierunku za zbliżony” stanowi rażące naruszenie prawa.

Wyrok nie jest prawomocny.

4. W sprawach III SA/Kr 770-772/07 : absolwenci Wydziału Architektury, kierunku architektura krajobrazu, Politechniki Krakowskiej domagali się zmiany uzyskanego tytułu zawodowego magistra inżyniera na magistra inżyniera architekta. Na tle redakcji przepisu art. 207 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, przewidującego, że rektor uczelni jest organem właściwym do wznowienia postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego i wydania dyplomu oraz do stwierdzenia nieważności decyzji o nadaniu tytułu zawodowego i wydania dyplomu, powstało zagadnienie jaki akt i którego organu uczelni stwierdza ukończenie studiów i nadaje tytuł zawodowy. Redakcja przepisu – jak się wydaje – przymiot decyzji przydaje także samemu aktowi wydania (sporządzenia) dyplomu. W myśl art. 167 zd. 1 ustawy dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdza jednak tylko uzyskanie tytułu zawodowego, a datą ukończenia studiów jest – w zasadzie – data złożenia egzaminu dyplomowego (art. 167 ust. 2). Rektor uchwałę uczelnianej Komisji Obrony Pracy Dyplomowej, która protokolarnie stwierdzała ukończenie studiów i nadawała tytuł zawodowy, potraktował jako własną decyzję ostateczną, a złożone odwołania, jako wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy w trybie art. 127 § 2 kpa w zw. Z art. 207 ust. 2 ustawy.

Wyrokami z dnia 14. XI. 2007 r. WSA w Krakowie skargi oddalił, przyjmując, że uchybienia proceduralne nie miały wpływu na wynik sprawy, gdyż przepisy prawa materialnego dla absolwentów kierunku architektury krajobrazu przewidują tytuł zawodowy magistra inżyniera. Zarazem zajął Sąd w sprawie stanowisko, że aktami mającymi charakter decyzji stwierdzającej ukończenie studiów i nadającym tytuł zawodowy jest uchwała powołanej, zgodnie z regulaminem uczelni, komisji, uznając że wypracowane na tle poprzedniej ustawy stanowisko sądów administracyjnych jest nadal aktualne. W przyjętym stanowisku nie wykluczył jednak Sąd jako decyzji – samego dyplomu, w zakresie wpisu w dyplomie, w tych częściach, w których potwierdza on inne dane niż uzyskany tytuł zawodowy. Wyroki nie prawomocne.

5. Rozpoznając skargę studentki Politechniki Krakowskiej w przedmiocie odmowy przyjęcia na kierunek architektury i urbanistyki na Wydziale Architektury, wyrokiem z dnia 17 stycznia 2007 r. sygn. akt III SA/Kr 1225/06 WSA w Krakowie uchylił decyzje obu instancji.

Sąd ustalił, że uchwała Senatu Uczelni ustaliła warunki rekrutacji dla kandydatów z nową maturą w sposób naruszający konstytucyjną zasadę równego dostępu do nauki, w porównaniu do kandydatów z tzw. Starą maturą i przyjął, iż nie jest tą uchwałą związany, mimo, że właściwy minister nie skorzystał z kompetencji do stwierdzenia jej nieważności.

Zajęte przez Sąd stanowisko, że wywołana skargą kontrola obejmuje również ocenę zgodności z prawem uchwały senatu, ustalającej na podstawie art. 169 ust. 2 i 3 warunki i tryb rekrutacji, a tym jakie wyniki egzaminu maturalnego stanowią podstawę przyjęcia na studia. Stanowisko to zaaprobował Naczelny Sąd Administracyjny.

6. Wyrokiem z dnia 8. X. 2007 r. sygn. akt III SA/Kr 704/07 WSA w Krakowie uchylił decyzję Kuratora Oświaty. Uchyloną decyzją utrzymano w mocy decyzję Dyrektora Zespołu Szkół w przedmiocie skreślenia z listy uczniów. Wobec ustalenia, że w chwili wydania decyzji przez organ I instancji uczeń był pełnoletni, a odwołanie wnieśli rodzice, uchylono tylko decyzje II instancji, celem wyjaśnienia w postępowaniu odwoławczym, czy byli umocowani do reprezentowania syna.

W związku z zarzutami podniesionymi w skardze, w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia WSA zawarł stanowisko prawne, że nałożony przepisem art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty obowiązek zasięgnięcia opinii samorządu uczniowskiego, jako organu społecznego ulokowanego w systemie oświaty, przed wydaniem decyzji w przedmiocie skreślenia z listy uczniów, jest spełniony wówczas, gdy opinia nie przybrała formy postanowienia, lecz wydana została w trybie działania organów samorządu określonych w regulaminie samorządu. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd m.in. zawarł i umotywowował stanowisko, że przepis art. 106 § 1 kpa nie ma zastosowania do samorządu uczniowskiego i forma postanowienia, jako jedyny wyraz zajętogo stanowiska nie może być wymagana.

Stanowisko to pozostaje w opozycji do poglądu WSA w Warszawie zawartego w wyroku z dnia 9.III.2004 r. I SA 2601/03.

Wyrok nie jest prawomocny.

7. Wyrokiem z dnia 3 lipca 2007 r. sygn. akt III SA/Kr 279/07 oddalono skargę nad decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego utrzymującą w mocy decyzję Burmistrza Gminy Andrychów odmawiającej skarżącej kosztów kształcenia ucznia na

podstawie przepisu art. 70 „b” ustawy, dodanego z mocą od dnia 10 lipca 2004 r. ustawą z dnia 20.IV.2004 r. ustawą o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 145, poz. 1532).

Zarzuty skargi wymagały wykładni przepisu art. 2 ustawy z 20.IV.2004 r. jako przepisu przejściowego, wskazującego rozpoczęcie kształcenia (a nie kontynuowania go) w roku szkolnym 2004/2005 jako warunku nabycia prawa do dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Zarazem wyjaśnił Sąd, że skreślenie w dniu 1 stycznia 2004 r. przepisu art. 27 c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.), regulującego tzw. ulgę uczniowską z tytułu szkolenia uczniów, nie oznacza, że przepis ten nie ma zastosowania do umów o naukę zawodu zawartych przed dniem 1 stycznia 2004 r., na podstawie których kształcenie rozpoczęto przed tą datą i kontynuowano ją po 1 stycznia 2004r.

Wyrok jest prawomocny.

Pomoc społeczna.

III SA/Kr 312/07, wyrok z 4.09.2007 r.

Rozważany problem: jaki jest zakres sformułowanego w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r., nr 64, poz. 593 z późn. zm.) wymogu posiadania przez osobę kierującą jednostką organizacyjną pomocy społecznej co najmniej 3-letniego staż pracy w pomocy społecznej, a w szczególności czy pełnienie funkcji wójta lub starosty stanowi realizację tego wymogu.

WSA w Krakowie uznał, że sformułowany w art. 122 ust. 1 cyt. ustawy wymóg ma charakter ogólny, dotyczy zatem zarówno osoby sprawującej funkcję kierowniczą na stałe, jak i jedynie tymczasowo. Piastowanie przez kandydata stanowiska wójta lub starosty, a więc funkcji organu administracji publicznej wykonującego liczne zadania z zakresu pomocy społecznej spełnia wymóg ustawowy stażu pracy w pomocy społecznej, o jaki mowa w w/w ustawie.

Wyrok jest prawomocny.

Akty stanu cywilnego.

W 2007 r. wpłynęła do WSA w Krakowie pewna liczba skarg na decyzje, którymi organy rejestracji stanu cywilnego odmawiają wydania odpisów aktu stanu cywilnego w trybie art. 83 ust. 2 ustawy, przyjmując za przesłankę decyzji odmownej, brak wykazania przez wnioskodawcę interesu prawnego do żądania odpisu aktu.

W rozpatrywanej do sygn. III SA/Kr 452/07 sprawie Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego odmówił wierzycielom wykazującym swój status, wydania odpisu aktu małżeństwa celem złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu także przeciwko małżonce dłużnika. Zdaniem organu, aprobowanym przez Wojewodę, realny interes prawny może powstać dopiero po złożeniu wniosku do sądu o nadanie tzw. rozszerzonej klauzuli wykonalności, z nie może powstać na etapie zamiaru wszczęcia takiego postępowania.

Wyrokiem z 19 września 2007 r. WSA uchylił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję organu I instancji. Sąd wskazał, iż materialno-prawną podstawę interesu prawnego stanowi art. 41 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (choć nie wskazany przez skarżących), a w świetle art. 4 ustawy a. s. c. akt stanu cywilnego stanowi wyłączny dowód zdarzeń w nim stwierdzonych. Sąd zajął stanowisko, że w świetle art. 83 ustawy a. s. c. organu administracji publicznej w każdej sprawie obligowane są wedle reguł przewidzianych w art. 7, 77 i 80 kpa oceniać czy zebrany materiał dowodowy daje podstawę do przyjęcia, iż wnoszący o wydanie odpisu aktu małżeństwa dłużnika, wykazał się interesem prawnym w żądaniu wydania tego aktu. Zarazem zajął Sąd stanowisko, że żaden przepis prawa nie obliguje wierzyciela do składania wniosku niekompletnego i pozbawionego dokumentu stanowiącego dowód warunkujący uwzględnienie wniosku. W związku z podawaną przez organu argumentacją, że udostępnienie niektórych informacji zawartych w odpisie aktu stanu cywilnego może naruszyć przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, Sąd wyraził pogląd, że ustawa o aktach stanu cywilnego określa samodzielnie w przepisie art.79, jakie dokumenty i w jakiej formie wydawane są z ksiąg stanu cywilnego, a przepis art. 83 ust. 1 i 2 reguluje tryb postępowania w tych sprawach.

Wyrok jest prawomocny.

Prawo geodezyjne i kartograficzne

Na tle dodanego z mocą od dnia 22.IX.2004 r. do ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne przepisu art. 24 a regulującego zasady i tryb przeprowadzania modernizacji ewidencji gruntów i budynków, w sprawie III SA/Kr 722/07 zaszła potrzeba wykładni przepisu art. 24 a z punktu widzenia przewidzianych nim form ingerencji podmiotów, których interesu prawnego dotyczą dane ujawnione w operacie lub jego projekcie w zależności od fazy postępowania modernizacyjnego. Wyrokiem z dnia 12 października 2007 r. WSA w Krakowie stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego oraz poprzedzającej ją decyzji organu I instancji, którą orzeczono o „nieuwzględnieniu zarzutów do projektu modernizacji mapy ewidencyjnej”. Podstawę nieważności stanowiło rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 kpa w zw. z art. 145 § 1 pkt 3 ppsa. Rażącego naruszenia prawa dopatrył się Sąd w tym, że zgłoszone w terminie w trybie art. 24 a ust. 6 uwagi do projektu kartograficznego, których załatwienie następuje przez informacje o sposobie rozpatrzenia, potraktowane zostały jako zarzuty złożone w trybie art. 24 a ust. 9, które mogą być złożone już tylko do operatu (a nie projektu)) i podlegają rzeczywiście rozpatrzeniu w formie decyzji. Na marginesie rozstrzygnięcia zauważył Sąd nadto, że zarzuty do danych zawartych w operacie lecz złożonych po upływie terminu przewidzianego art. 24 a ust. 9, w myśl ust. 12 traktuje się jak wnioski o zmianę danych, a w tym aspekcie zgłoszonych dalszych zarzutów nie rozpatrzono.

Wyrok nie jest prawomocny.

Dopłaty bezpośrednie z UE

1. W sprawie do sygn. akt III SA/Kr 25/07 wyrokiem z dnia 9 maja 2007 r. uchylono decyzje obu instancji.

W rozpoznawanej sprawie organy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odmówiły przyznania pomocy finansowej dla gospodarstwa niskotowarowego przyjmując, iż nie zostało spełnione minimalne kryterium obszarowe gospodarstwa określone w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Sąd uwzględnił skargę, albowiem zdaniem Sądu Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich, którego projekt zatwierdza Rada

Ministrów w formie uchwały stanowi źródło prawa wewnętrznego. Tym samym nie można z treści samego planu wywodzić konieczności spełnienia określonych przesłanek i w oparciu o postanowienia planu rozstrzygać w formie decyzji administracyjnej. Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich nie jest bowiem źródłem prawa zewnętrznego.

Wyrok nie jest prawomocny.

2. W sprawie do sygn. akt III SA/Kr 841/06 wyrokiem z dnia 14.III.2007 r. – uchylono decyzje obu instancji.

W rozpoznawanej sprawie organy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa odmówiły przyznania pomocy finansowej dla gospodarstwa niskotowarowego wskazując, że zgodnie z stanem prawnym pomocy nie może otrzymać gospodarstwo będące przedmiotem współwłasności producenta i jego dzieci. Sąd ocenił, że przepis § 3 ust. 1 pkt 3 lit."a" rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie gospodarstw niskotowarowych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 286, poz.2870) wydany został z naruszeniem delegacji ustawowej zawartej w art. 3 ust.2 pkt 1, a w konsekwencji jest sprzeczny zarówno z ustawą jak i Konstytucją. Taki przepis nie może tym samym stanowić podstawy prawnej wydania decyzji administracyjnej, stąd też Sąd odmówił jego zastosowania.

Wyrok nie jest prawomocny.